

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

STANOVISKO

k návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 2006

Najvyšší kontrolný úrad SR (ďalej len „NKÚ SR“) predkladá Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu SR na rok 2006 na základe ustanovenia § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z.z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov.

V predložennom stanovisku sa NKÚ SR opiera o vlastné poznatky z kontrolnej činnosti, materiály a informácie vlády SR (ďalej len „vláda“), ministerstiev, ostatných ústredných orgánov, správcov jednotlivých rozpočtových kapitol, Štátnej pokladnice, Datacentra, Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) a ďalších subjektov.

1. K vývoju makroekonomického prostredia

Jedným z východísk tvorby návrhu rozpočtu verejnej správy (ďalej len „RVS“) na roky 2006 - 2008 je strednodobá makroekonomická prognóza slovenskej ekonomiky (ďalej len „prognóza“) Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“).

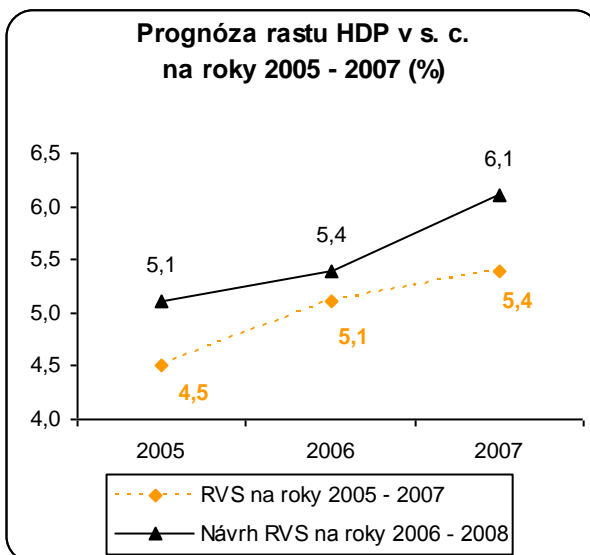
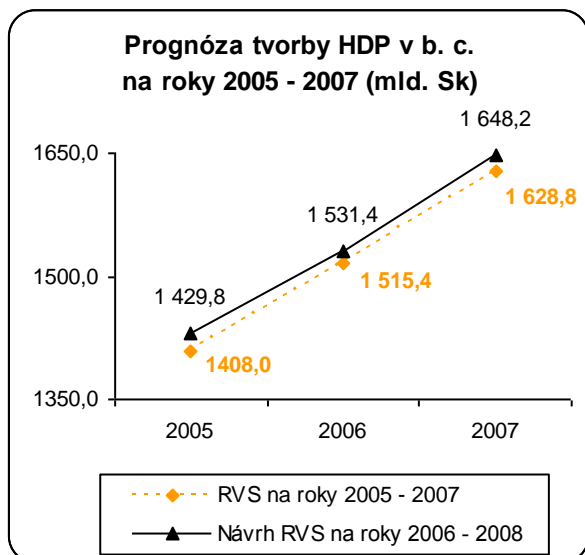
Vývoj hlavných makroekonomických ukazovateľov v roku 2004 a jeho predikcia na roky 2005 - 2008, podľa prognózy MF SR, dokumentuje nasledovná tabuľka:

Ukazovateľ	Skutočnosť 2004	Predikcia			
		2005	2006	2007	2008
Tvorba HDP v b. c. (mld. Sk)	1 325,5	1 429,8	1 531,4	1 648,2	1 767,7
Reálny rast HDP v s. c. (%)	5,5	5,1	5,4	6,1	5,6
Priemerná ročná miera inflácie (%)	7,5	2,8	2,5	2,0	2,0
Rast zamestnanosti podľa VZPS (%)	0,3	1,6	0,9	0,8	0,8
Rast nezamestnanosti podľa VZPS (%)	18,1	16,8	16,3	16,0	15,7
Rast nezamestnanosti podľa EP (%)	14,3	11,9	11,6	11,4	11,1
Reálny rast produktivity práce (%)	5,2	3,3	4,4	5,3	4,7
Podiel bilancie bežného účtu na HDP (%)	- 3,5	- 4,5	- 4,7	- 1,5	- 0,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2006 - 2008

MF SR v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 v porovnaní s návrhom RVS na roky 2005 - 2007 aktualizovalo vo väzbe na vývoj vnútorných a vonkajších podmienok v I. polroku 2005 svoju prognózu vývoja hlavných makroekonomických ukazovateľov v roku 2006.

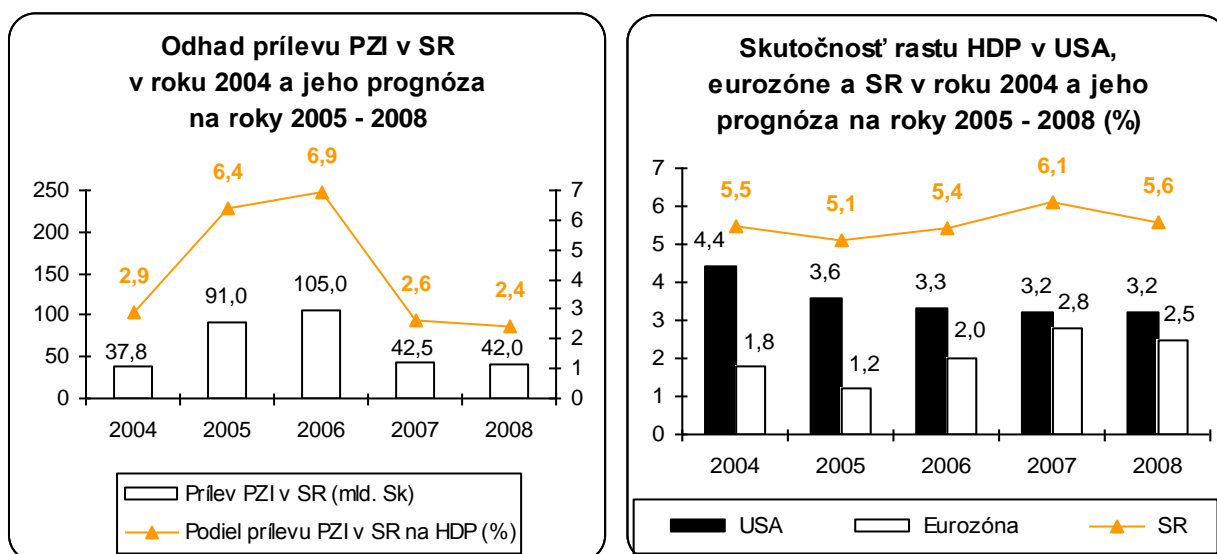
Porovnanie tvorby hrubého domáceho produktu (ďalej len „HDP“) v bežných cenách (ďalej len „b. c.“) a jeho reálneho rastu v stálych cenách (ďalej len „s. c.“) na roky 2005 - 2007 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 s prognózou v RVS na roky 2005 - 2007 dokumentujú nasledovné grafy:

Zdroj: RVS na roky 2005 - 2007, návrh RVS na roky 2006 - 2008

Vo vyššom prognózovaní tvorby HDP a jeho reálneho rastu na roky 2005 - 2007 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 v porovnaní s RVS na roky 2005 - 2007 je premietnutá možnosť lepšieho vývoja hlavne v dôsledku predpokladaného prílevu priamych zahraničných investícií (ďalej len „PZI“), rastu priemernej mesačnej reálnej mzdy a konečnej spotreby, vývoja svetovej ekonomiky s očakávaným oživením hospodárskeho rastu v eurozóne a pokračovania reálnej konvergencie slovenskej ekonomiky založenej na raste konkurencieschopnosti a výkonnosti hospodárstva.

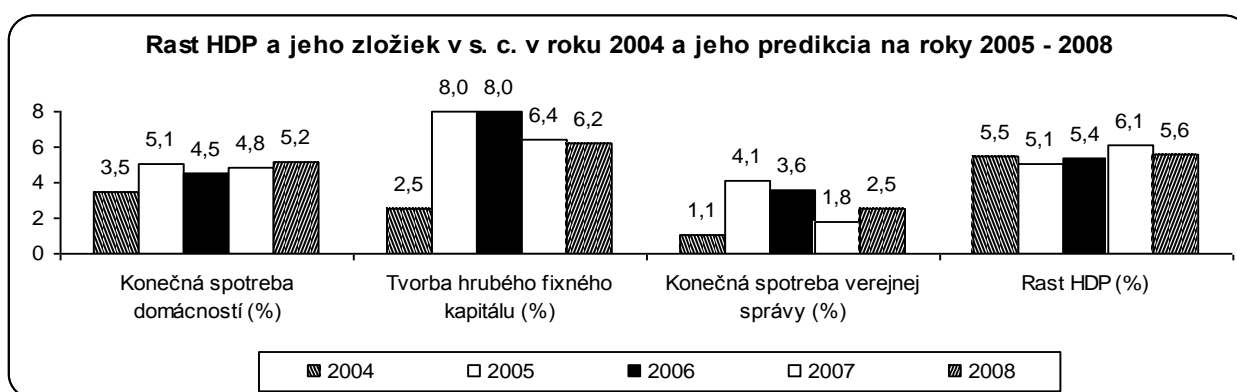
Prognózu MF SR na vývoj prílevu PZI a prognózu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej len „OECD“) na vývoj rastu HDP v USA, eurozóne a SR v roku 2004 a ich predikcie na roky 2005 - 2008 dokumentujú nasledovné grafy:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2006 - 2008, NBS, OECD

PZI majú podľa prognózy MF SR kulminovať v roku 2006 vo výške 105,0 mld. Sk, čo bude predstavovať medziročný nárast o 0,5 percentuálneho bodu (ďalej len „p. b.“) na 6,9 % z HDP v b. c. Vplyv PZI na vývoj investícií sa prejaví v raste hrubého fixného kapitálu, ktorý má v roku 2006 rovnako ako v roku 2005 dosiahnuť úroveň 8,0 % v s. c. Tento rast pri očakávanom medziročnom poklese konečnej spotreby domácností o 0,6 p. b. na úroveň 4,5 % v s. c. a medziročnom poklese rastu konečnej spotreby verejnej správy o 0,5 p. b. na úroveň 3,6 % bude v roku 2006 v rozhodujúcej miere stimulovať domáci dopyt.

Prognózu MF SR na vývoj rastu HDP v s. c. a jeho vybraných zložiek v roku 2004 a jeho predikcie na roky 2005 - 2008 dokumentuje nasledovný graf:

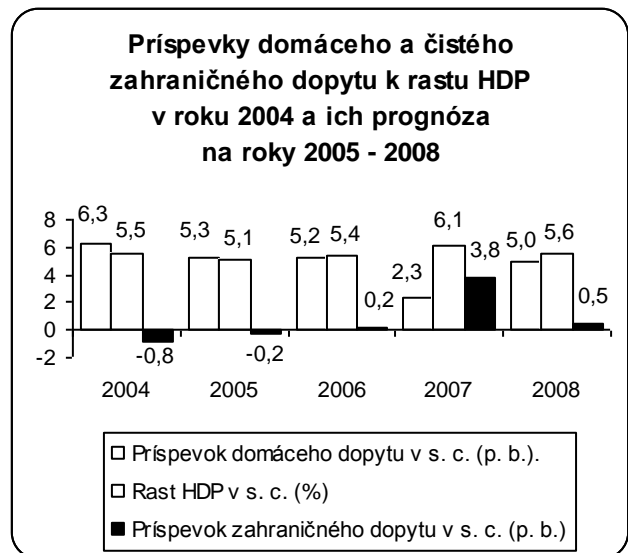
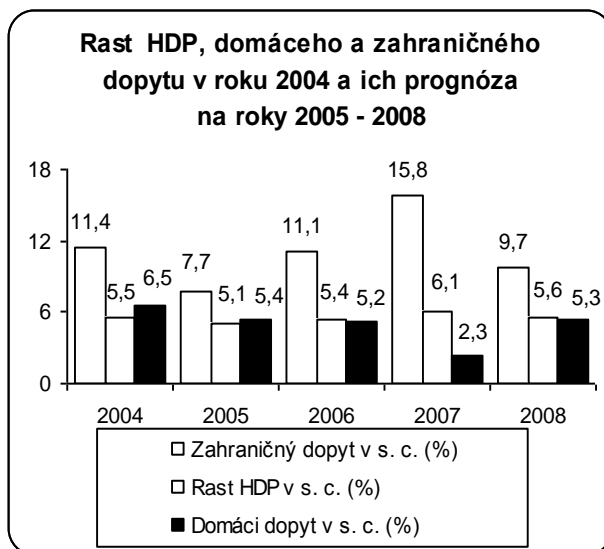
Zdroj: Návrh RVS na roky 2005 - 2008

V roku 2006 má byť rast konečnej spotreby domácností podporený hlavne medziročným zvýšením rastu reálnych dôchodkov o 1,0 p. b. na úroveň 4,5 % pri medziročnom poklese rastu priemernej reálnej mzdy o 1,3 p. b. na úroveň 3,9 % a medziročnom poklese rastu zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl o 0,7 p. b. na úroveň 0,9 %. Rast tvorby hrubého fixného kapitálu má byť založený hlavne

na investíciách v automobilovom a strojárskom priemysle. Rast konečnej spotreby verejnej správy bude ovplyvnený plnením kľúčového Maastrichtského konvergenčného kritéria pre prijatie eura (ďalej len „Maastrichtské kritérium“) - zníženie deficitu verejných financií na úroveň 3 % z HDP.

Vývoj svetovej ekonomiky v roku 2006 a hlavne očakávané zvýšenie rastu HDP v eurozóne o 0,8 p. b. na úroveň 2,0 % za predpokladu stability prognózovaných svetových cien energetických komodít sa má v ekonomike SR pozitívne prejavíť v medziročnom zvýšení rastu vývozu výrobkov a služieb o 3,4 % na úroveň 11,1 % v s. c. a ich importu o 3,0 % na úroveň 11 % v s. c. Pri otvorenosti ekonomiky SR bude mať na jej rast, podľa odhadov OECD a Európskej komisie (ďalej len „EK“), významný vplyv medziročné zvýšenie rastu HDP najmä v Nemecku o 0,6 p. b. na úroveň 1,8 % a v Českej republike o 0,2 p. b. na úroveň 4,3 %.

Prognózu vývoja rastu domáceho dopytu vrátane štatistickej diskrepancie a rastu zahraničného dopytu v s. c. a ich príspevky k rastu HDP v s. c. v roku 2004 a ich predikcie na roky 2005 - 2008 dokumentujú nasledovné grafy:

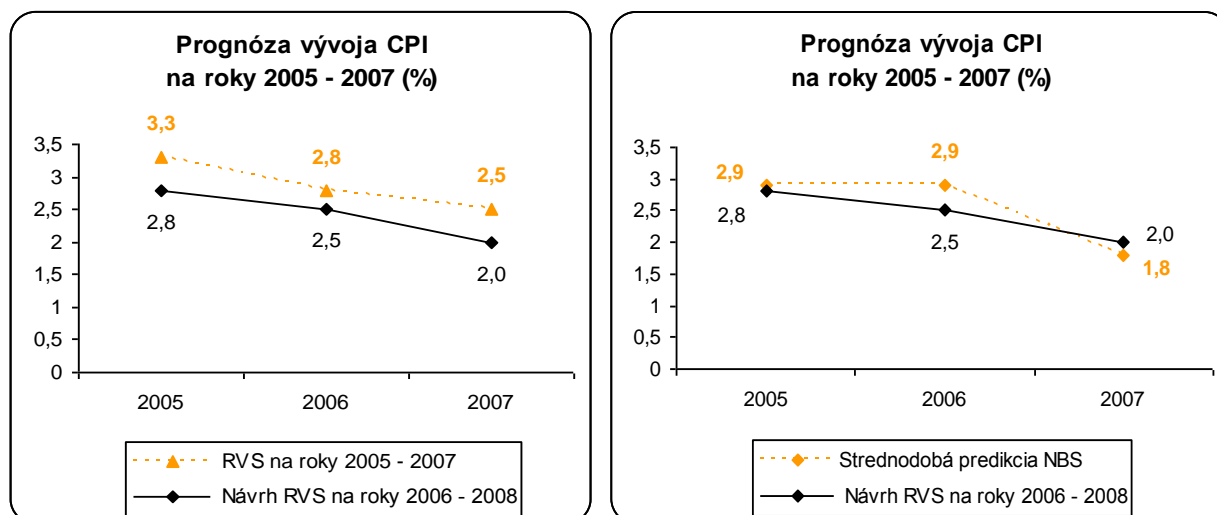
Zdroj: Návrh RVS na roky 2006 - 2008

Medziročne mierne rýchlejší ekonomický rast má byť v roku 2006 stimulovaný tak domácim dopytom s príspevkom k rastu HDP v s. c. na úrovni 5,2 p. b. ako aj rastúcim zahraničným dopytom s kladným reálnym príspevkom čistého zahraničného dopytu k rastu HDP v s. c. na úrovni 0,2 p. b. Pri pretrvávajúcich nízkych pracovných nákladoch však pre ekonomický rast v roku 2006 bude nemenej dôležité medziročné zvýšenie rastu produktivity práce o 1,1 p. b. na úroveň 4,4 % a skvalitnenie konkurenčného prostredia spojeného s plnením cieľov Lisabonskej stratégie, ktorú vláda v Stratégii konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 formulovala do podoby akčných plánov zameraných hlavne na informačnú spoločnosť, vedu, výskum a inovácie, podnikateľské prostredie, vzdelanie a zamestnanosť. Napriek výraznému pokroku v oblasti podnikateľského prostredia totiž existujú možnosti ďalšieho zlepšenia, napríklad v oblasti zvýšenia výdavkov na investície do vedy a techniky, podpory súkromných investícií do výskumu, prepojenia študijných odborov s potrebami trhu práce a pod.

Napriek medziročnému zvýšeniu dynamiky rastu zahraničného dopytu v roku 2006 o 3,4 p. b. na úroveň 11,1 % sa vplyvom rastu domáceho dopytu na úrovni 5,2 % očakáva zhoršenie schodku bežného účtu o 0,2 p. b. na úroveň -4,7 % z HDP, a to hlavne vplyvom očakávaného zvýšenia cien energetických surovín, zvýšenia dovozov investičných tovarov, ale nie je vylúčený ani vplyv neinvestovaných ziskov, súvisiacich s vyplácaním dividend zahraničným investorom, ktorý má byť eliminovaný prílevom PZI cez kapitálový a finančný účet platobnej bilancie.

Medzi možné riziká prognózy MF SR na ekonomický rast SR v roku 2006 patria hlavne iný vývoj svetových cien energetických surovín a väčšie oslabenie výmenného kurzu slovenskej koruny ako očakáva MF SR. Napriek týmto rizikám potenciálny ekonomický rast SR bude podľa údajov OECD pravdepodobne druhým najvyšším z členských krajín tejto organizácie.

Porovnanie prognózy vývoja priemernej ročnej celkovej miery inflácie, meranej indexom spotrebiteľských cien - Consumer Price Index (ďalej len „CPI“), na roky 2005 - 2007 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 s prognózou v RVS na roky 2005 - 2007 a so Strednodobou predikciou NBS dokumentujú nasledovné grafy:

Zdroj: RVS na roky 2005 - 2007 a návrh RVS na roky 2006 - 2008, NBS - Strednodobá predikcia P4Q-2005

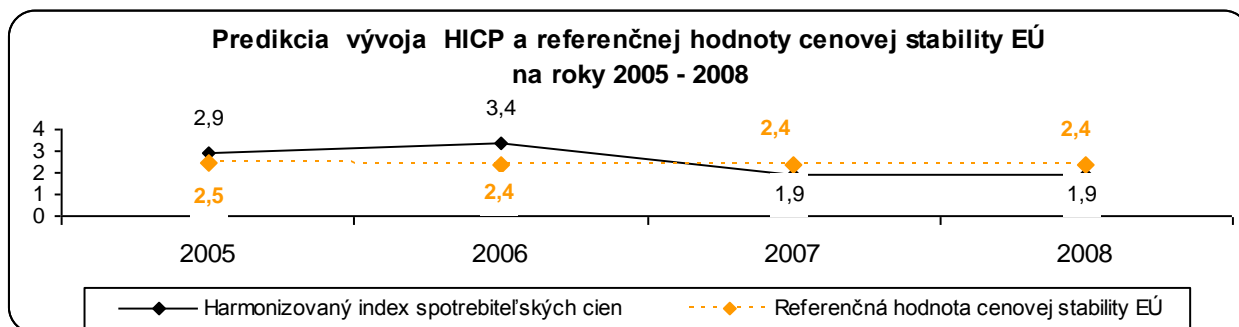
V prognózovaní priaznivejšieho vývoja priemernej ročnej miery inflácie na roky 2005 - 2007 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 v porovnaní s RVS na roky 2005 - 2007 sú okrem zníženia vplyvu administratívnych cenových úprav premietnuté aj protiinflačné efekty z dlhodobej apreciácie výmenného kurzu SKK, zo zvýšenia konkurenčného prostredia na maloobchodnom trhu a zo vstupu SR do Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

V strednodobej predikcii NBS na vývoj priemernej ročnej miery inflácie sú na rozdiel od návrhu RVS na roky 2006 - 2008 premietnuté očakávané zvýšenia cien služieb spojených s bývaním v dôsledku sekundárnych efektov zo zvyšovania regulovaných cien energií koncom roka 2005, zvýšenia cien dopravných služieb z dôvodu predpokladaného rastu cien zákonného poistného a cien pohonných hmôt a zvýšenia cien cigariet a liehovín v súvislosti so zmenami spotrebných daní týchto komodít.

Pre plnenie Maastrichtského kritéria v cenovej oblasti sa však sleduje vývoj priemernej ročnej miery inflácie meranej harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien

(ďalej len „HICP“). Podľa tohto kritéria HICP v referenčnom období za posledných 12 mesiacov nesmie byť vyšší ako referenčná hodnota cenovej stability stanovená priemerom HICP troch krajín EÚ s najnižšou infláciou plus 1,5 p. b.

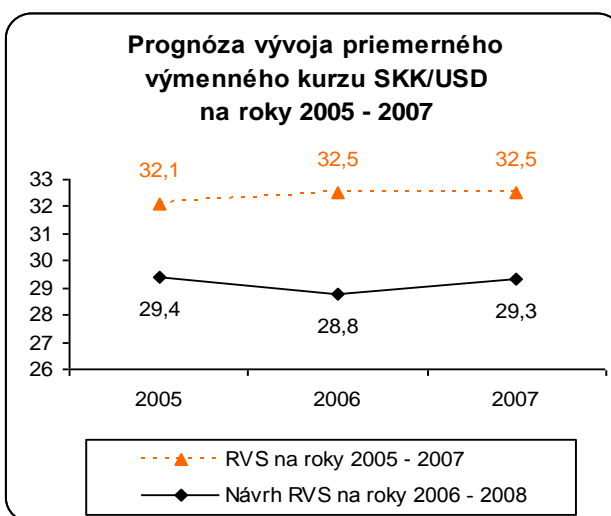
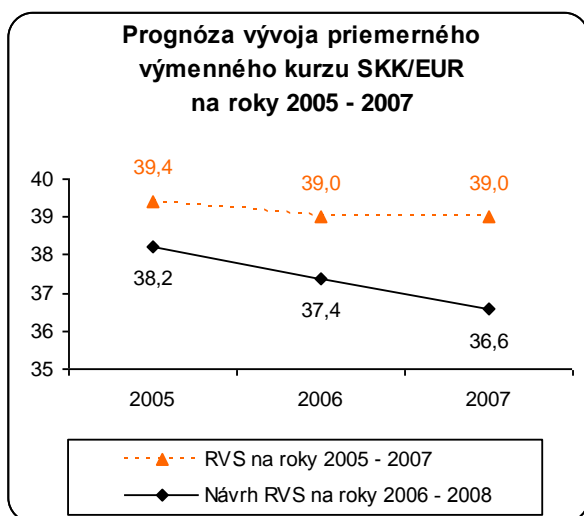
Predikciu NBS na vývoj HICP a referenčnej hodnoty cenovej stability v EÚ na roky 2005 - 2008 dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: NBS - Analýza konvergenencie slovenskej ekonomiky k EÚ

Slovenská republika, podľa odhadov NBS, nesplní v roku 2006 Maastrichtské kritérium v cenovej oblasti, pretože HICP má dosiahnuť úroveň 3,4 %, čo bude o 1,0 p. b. viac ako odhad referenčnej hodnoty cenovej stability na úrovni 2,4 %, ktorý je založený na údajoch z programov stability a konvergenčných programov 25 členských krajín EÚ. Pre plnenie Maastrichtského kritéria v cenovej oblasti bude rozhodujúci rok 2007, v ktorom podľa odhadov NBS má HICP v SR dosiahnuť úroveň 1,9 %, čo bude o 0,5 p. b. menej ako odhadovaná referenčná hodnota cenovej stability v EÚ na úrovni 2,4 %. Tento vývoj bude podľa NBS podporený hlavne znižovaním úrovne dovezenej inflácie, spomaľovaním rastu cien energií a zvyšovaním konkurencie v maloobchode. Rizikom môže byť vývoj cien ropy a zemného plynu na svetových trhoch a vývoj výmenného kurzu SKK voči EUR alebo EUR voči USD.

Cenová stabilita úzko súvisí s plnením Maastrichtského kritéria pre výmenný kurz a Maastrichtského kritéria pre dlhodobé nominálne úrokové sadzby. Porovnanie prognózy vývoja priemerného výmenného kurzu SKK na roky 2005 - 2007 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 s prognózou v RVS na roky 2005 - 2007 dokumentujú nasledovné grafy:

Zdroj: RVS na roky 2005 - 2007, Návrh RVS na roky 2006 - 2008

Prognózovanie orientačného vývoja priemerného výmenného kurzu SKK/EUR a SKK/USD na roky 2005 - 2007 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 v porovnaní s RVS na roky 2005 - 2007 vychádza z očakávaného rastu apreciacie výmenného kurzu SKK pri miernejšej miere jeho znehodnocovania, ktorý má byť založený na raste konkurencieschopnosti, výkonnosti ekonomiky a efektívneho fungovania slovenskej ekonomiky v eurozóne.

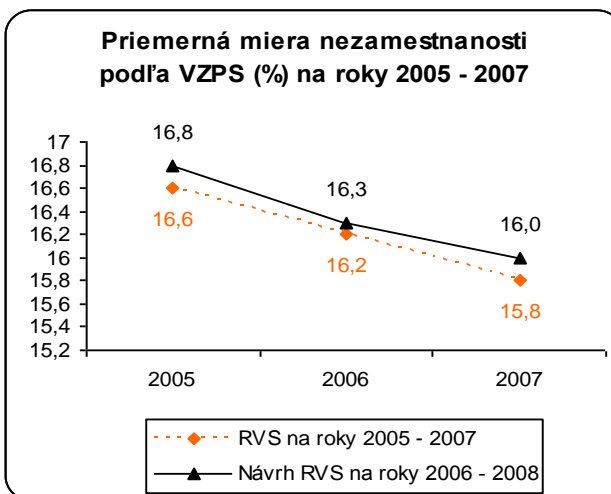
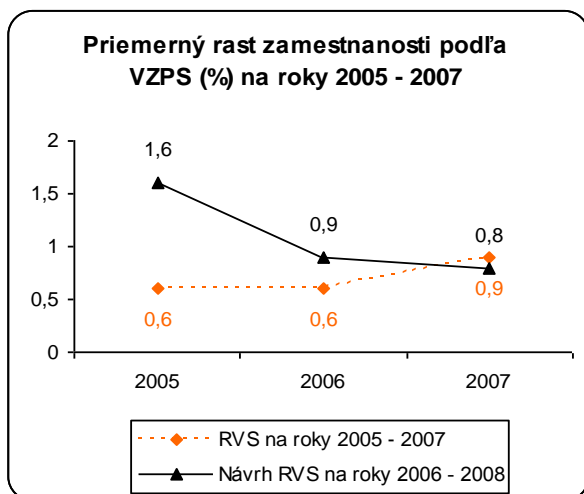
Na hodnotenie Maastrichtského kritéria pre stabilitu výmenného kurzu nie sú zatiaľ v SR splnené základné systémové hodnotiace podmienky, ktorými sú účasť v mechanizme výmenných kurzov (ďalej len „ERM II“) minimálne dva roky s pohybom výmenného kurzu v rámci flukтуаčného pásma +/- 15 % a stanovenie nedevalvovateľnej centrálnej parity pre výmenný kurz SKK/EUR.

Vstup SR do ERM II sa očakáva v roku 2006. Z hľadiska plnenia Maastrichtského kritéria pre oblasť výmenného kurzu bude preto dôležité konsolidáciou nástrojov jednotlivých politík, a to hlavne fiškálnej politiky, mzdovej politiky a politiky trhu práce, eliminovať všetky riziká, ktoré by mohli vyplývať z prípadného nevhodného stanovenia centrálnej parity pre výmenný kurz SKK/EUR alebo z možného vzájomného konfliktu medzi cenovým vývojom a vývojom výmenného kurzu SKK.

V oblasti vývoja dlhodobých nominálnych úrokových sadzieb možno podľa prognózy NBS na tendenciu vývoja dlhodobých úrokových mier do roku 2007 očakávať, že SR v roku 2006 a v nasledujúcich rokoch bude s rezervou plniť Maastrichtské kritérium pre dlhodobé nominálne úrokové sadzby, podľa ktorého ich úroveň nesmie presiahnuť priemernú úrokovú sadzbu troch členských krajín EÚ s najnižšou mierou inflácie o viac ako 2 p. b., pričom za indikátor dlhodobosti sa považuje výnos do splatnosti 10 - ročných štátnych dlhopisov.

Podľa prognózy NBS týkajúcej sa vývoja dlhodobých úrokových mier do roku 2007 možno v SR očakávať vývoj úrokových sadzieb približne na úrovni 5,7 % a v EÚ na základe odhadu kritériálnych hodnôt vypočítaných z programov stability a konvergenčných programov krajín EÚ približne na úrovni 7,6 %. Prognóza NBS vychádza zo skutočnosti, že pri súčasných historicky najnižších sadzbách Európskej centrálnej banky možno v budúcnosti očakávať postupný návrat k neutrálnym úrokovým sadzbám v členských krajinách EÚ s postupným vytváraním predpokladov na rast dlhobovej úrokovej miery.

Porovnanie prognózy MF SR v oblasti vývoja priemerného rastu zamestnanosti a priemernej miery nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl (ďalej len „VZPS“) na roky 2005 - 2007 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 s prognózou v RVS na roky 2005 - 2007 dokumentujú nasledovné grafy:

Zdroj: RVS na roky 2005 - 2007, Návrh RVS na roky 2006 - 2008

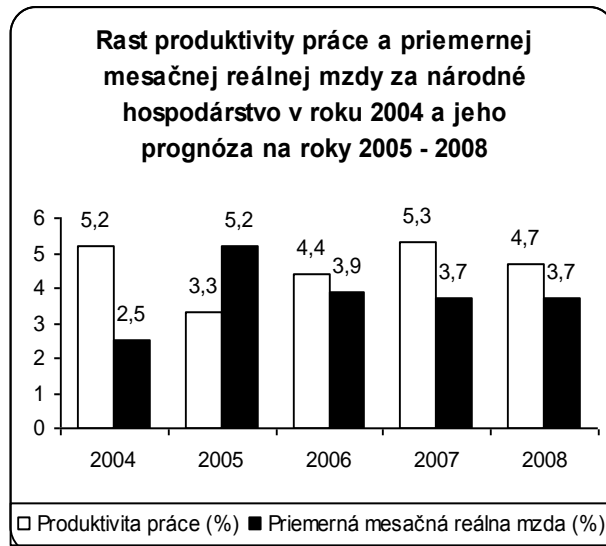
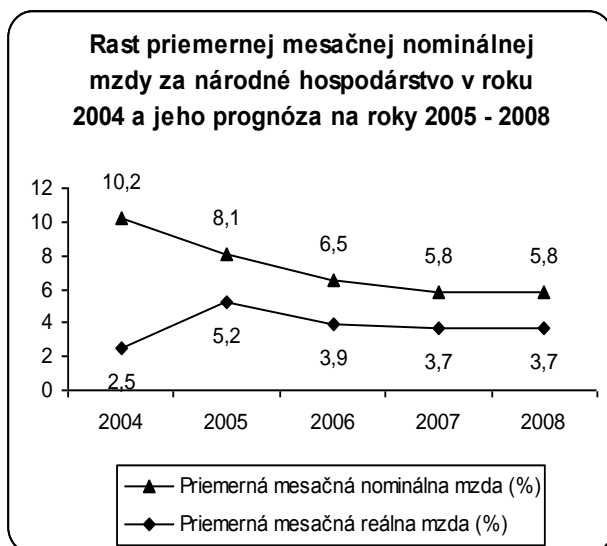
V prognóze priaznivejšieho vývoja priemerného rastu zamestnanosti podľa VZPS na roky 2005 - 2007 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 v porovnaní s RVS na roky 2005 - 2007 je premietnutý vplyv očakávaného vyššieho rastu HDP v dôsledku pôsobenia štrukturálnych zmien a ďalších faktorov hospodárskeho prostredia SR.

V roku 2006 bude prognózovaný vývoj priemerného rastu zamestnanosti na úrovni 0,9 % a priemernej miery nezamestnanosti na úrovni 16,3 % významne ovplyvňovaný uplatňovaním zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a vývojom demografickej štruktúry obyvateľstva. Posúvanie nárokovateľného veku na odchod do dôchodku a rozdielny prílev a odlev osôb na trhu práce v dôsledku nerovnomernej štruktúry obyvateľstva môže totiž zvýšiť tempo rastu ekonomicky aktívneho obyvateľstva do takej miery, že očakávaný rast zamestnanosti nebude môcť absorbovať prírastky osôb na trhu práce tak, aby sa zabezpečil pokles vysokej úrovne nezamestnanosti.

Priemerná miera nezamestnanosti vypočítaná na základe VZPS má v roku 2006 medziročne poklesnúť o 0,5 p. b. na úroveň 16,3 %, pričom priemerná miera nezamestnanosti evidovaná Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny SR má medziročne poklesnúť o 0,3 p. b. na úroveň 11,6 %. Pretrvávajúcim negatívom aj naďalej zostane vysoká štrukturálna zložka nezamestnanosti, v rámci ktorej dlhodobá nezamestnanosť bude tvoriť viac ako polovicu celkovej nezamestnanosti.

Podľa odhadu OECD priemerná miera nezamestnanosti v rámci jej členských štátov má v roku 2006 poklesnúť na úroveň 6,4 %, čo bude o 11,1 p. b. menej ako OECD očakáva v SR. V tejto súvislosti OECD odporučilo SR a ďalším členským štátom s vyššou mierou nezamestnanosti zavedenie dynamických reforiem na podporu zamestnanosti s využívaním výhod globalizácie. V rámci týchto reforiem by sa malo zabezpečiť, aby bolo pre občanov ekonomicky výhodnejšie pracovať, ako žiť zo sociálnych dávok. Nezamestnaným by mala byť poskytovaná adekvátna pomoc pri hľadaní práce. Služby na podporu zamestnanosti by mali byť efektívnejšie. Súkromné firmy by mali byť prinútené avizovať prepúšťanie s dostatočným predstihom a poskytovať prepúšťaným zamestnancom pomoc pri získaní nového zamestnania.

Prognózu MF SR o vývoji priemernej mesačnej nominálnej a reálnej mzdy v roku 2004 a na roky 2005 - 2008 dokumentujú nasledovné grafy:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2006 - 2008

Nominálny mzdový vývoj má v roku 2006 reflektovať vo väčšej miere naštartovanú dynamiku miezd, rýchly ekonomický rast, rast produktivity práce a pozitívny vývoj vo finančnom hospodárení podnikového sektora. Vyšší rast priemernej ročnej miery inflácie, ako sa predpokladá v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 by sa nemal prejavovať v požiadavkách na vyšší rast nominálnych miezd vzhľadom na vyčerpanie priestoru na ich úpravy vytvoreného v predchádzajúcich rokoch.

Priemerná reálna mzda za národné hospodárstvo má medziročne poklesnúť o 1,3 p. b. na úroveň 3,9 %. Prognózovaný dynamický rast HDP na úrovni 5,4 % spolu s nižším predpokladaným rastom zamestnanosti na úrovni 0,9 % sa má premietnuť v zrýchlenom raste produktivity práce na úrovni 4,4 %. Pri prognózovanom medziročnom zvýšení rastu produktivity práce o 1,1 p. b., ktorý má o 0,5 p. b. predstihnúť rast reálnych miezd, by predikovaný rast priemernej mesačnej nominálnej a reálnej mzdy za národné hospodárstvo nemal vytvárať výraznejšie dopytové tlaky na cenový vývoj.

Na raste miezd v roku 2006 by sa mal pozitívne prejavovať nielen prílev PZI a následná realizácia investičných aktivít hlavne v automobilovom priemysle, ale napr. aj stabilita v daňovom a odvodovom zaťažení právnických a fyzických osôb a postupné zlepšovanie situácie na trhu práce. Negatívny vplyv na rast miezd môže mať rast konkurencie na domácom trhu v súvislosti s etablovaním zahraničných firiem a pretrvávajúcim previsom ponuky práce nad dopytom. Pri predpokladanom výmennom kurze 39 SKK/EUR príjem na zamestnanca národného hospodárstva bude v roku 2006 predstavovať približne 467 EUR, čo bude pri zohľadnení výmenných kurzov len asi pätina príjmu zamestnanca eurozóny a menej ako polovica jeho paritnej kúpnej sily.

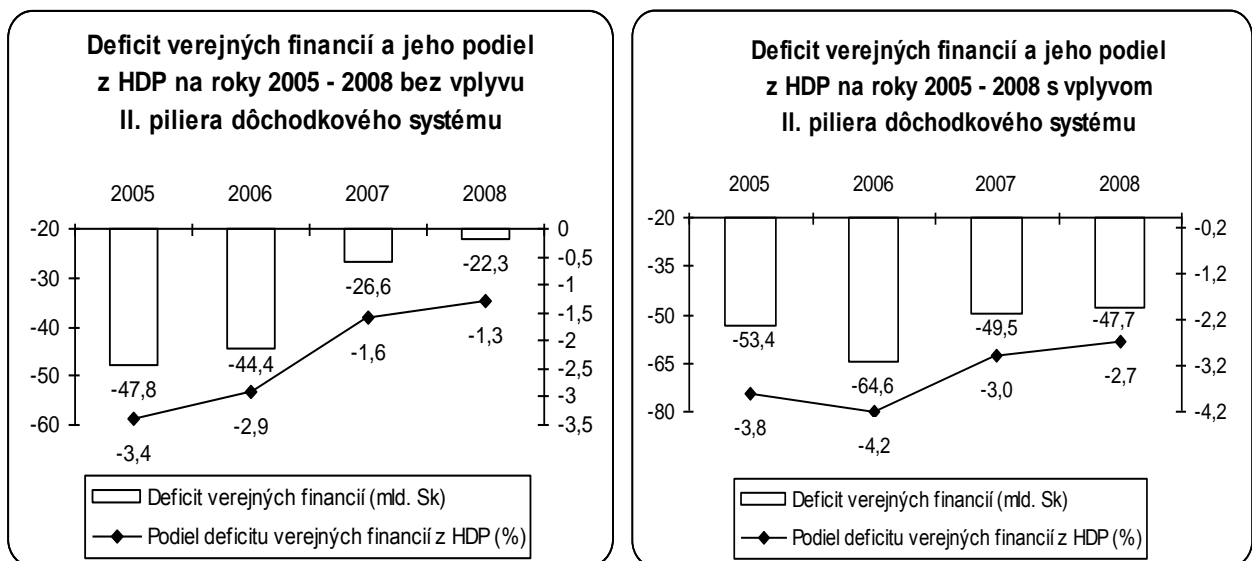
2. K východiskovému rámcu rozpočtu verejnej správy na roky 2006 - 2008

Návrh RVS na roky 2006 - 2008 vychádza z Konvergenčného programu Slovenska na roky 2004 - 2010 a z RVS na roky 2005 - 2007. Deficit verejných financií je v súlade s metodikou upravenou v príručke s názvom „Európsky systém účtov ESA 95“ (ďalej len „metodika ESA 95“) na rok 2006 rozpočtovaný bez vplyvu zavedenia II. piliera dôchodkového systému vo výške -44,4 mld. Sk, čo predstavuje -2,9 % z HDP.

Nezahrnutie nákladov dôchodkovej reformy do rozpočtovania deficitu verejných financií na rok 2006 je v súlade s reformovaným Paktom stability a rastu EÚ a jeho špeciálnym režimom pre posudzovanie nákladov dôchodkovej reformy v členských krajinách. Podľa tohto režimu si môže každá krajina v prvom roku po spustení dôchodkovej reformy odpočítať 100 % výdavkov s tým, že toto číslo sa neskôr každý rok môže znížiť o 20 p. b. Z tohto dôvodu očakávané príjmy dôchodkových a správcovských spoločností z dôchodkového zabezpečenia v roku 2006 vo výške 20,2 mld. Sk budú v celom rozsahu rozpočtované a formálne vykazované v Sociálnej poisťovni v rámci príjmov verejných financií.

V roku 2007, ktorý je dôležitý pre plnenie Maastrichtského kritéria pre deficit verejných financií, sú do rozpočtovania deficitu verejných financií zahrnuté celkové náklady dôchodkovej reformy v očakávanej výške 22,9 mld. Sk a nie len ich časť vo výške 20 % tak, ako to umožňuje reformovaný Pakt stability a rastu EÚ. Rozpočtovaním deficitu verejných financií na úrovni -3,0 % z HDP v roku 2007 sa tak vytvára popri predpoklade pre plnenie Maastrichtského kritéria aj rezerva pre prípad vyššieho ako rozpočtovaného deficitu verejných financií, nakoľko plnenie tohto kritéria predpokladá buď zníženie deficitu verejných financií pod úroveň -3,0 % z HDP alebo preukázanie jednoznačného trendu jeho poklesu pod túto hranicu.

Rozpočtovanie deficitu verejných financií a jeho podielu z HDP na roky 2005 - 2008 bez a s celkovým vplyvom II. piliera dôchodkového systému, podľa návrhu RVS na roky 2006 - 2008, dokumentujú nasledovné grafy:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2006 - 2008

Výška deficitu verejných financií na rok 2006 rozpočtovaná v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 na úrovni -2,9 % z HDP je v súlade s Programovým vyhlásením vlády a zároveň plní podmienku reformovaného Paktu stability a rastu EÚ, podľa ktorej je nevyhnutné znižovať štrukturálny deficit o najmenej 0,5 % ročne, až pokiaľ sa verejné financie nedostanú do takmer vyrovnanej pozície.

V súvislosti s rozpočtovaním deficitu verejných financií na rok 2006 sa však javí problematickým jeho rozpočtovanie v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 na rovnakej úrovni (-2,9 % z HDP) ako v RVS na roky 2005 - 2007, a to napriek prognózovanému

dynamickejšiemu rastu HDP v s. c. o 0,3 p. b. na úrovni 5,4 %, čo sa prejavuje vo zvýšení rozpočtovania príjmov resp. výdavkov verejnej správy na rok 2006 o 8,8 mld. Sk resp. o 9,2 mld. Sk.

Vyššie rozpočtovanie príjmov a výdavkov verejných financií na rok 2006 v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 ako v RVS na roky 2006 - 2007 nesie so sebou riziko, že namiesto vytvorenia rezervy na riešenie neočakávaných situácií môže dôjsť k nepriaznivému vývoju v oblasti konsolidácie verejných financií, k čomu môže prispieť aj možné zvyšovanie verejných výdavkov buď zo zdrojov nevyčerpaných v roku 2005 alebo z vyššieho ako predpokladaného plnenia príjmov verejnej správy. Rizikovým faktorom naďalej zostáva vývoj miezd vo verejnom sektore, ktorý môže obdobne ako v roku 2005 podstatne prispieť k celkovému rastu miezd v národnom hospodárstve.

Východiskový rámec na zostavenie návrhu RVS na roky 2006 - 2008 vrátane rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy (ďalej len „ROSVS“) a štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) na hotovostnom a akruálnom princípe v metodike ESA 95 vrátane modifikujúcich faktorov zahrňujúcich finančné operácie (ďalej len „FO“) vylúčené z príjmov a výdavkov a ich časové rozlíšenie dokumentuje nasledovná tabuľka:

Ukazovateľ		2005	2006	2007	2008
Deficit RVS na akruálnom princípe v metodike ESA 95	mld. Sk	- 47,8	- 44,4	- 49,5	- 47,7
	% z HDP	- 3,4	- 2,9	- 3,0	- 2,7
v tom:					
a) príjmy verejnej správy	mld. Sk	520,5	563,9	588,5	617,3
	% z HDP	37,0	36,8	35,7	34,9
b) výdavky verejnej správy	mld. Sk	568,3	608,3	638,0	665,0
	% z HDP	40,4	39,7	38,7	37,6
v tom:					
1) prebytok ROSVS na akruálnom princípe v metodike ESA 95	mld. Sk	9,5	24,6	5,8	6,1
	% z HDP	0,7	1,6	0,4	0,3
v tom:					
1a) FO vylúčené z príjmov a výdavkov a zahrnutie časového rozlíšenia	mld. Sk	- 11,7	- 19,0	35,0	28,6
	% z HDP	- 0,8	- 1,2	2,1	1,6
1b) prebytok/deficit ROSVS na hotovostnom princípe	mld. Sk	21,2	43,6	- 29,2	- 22,5
	% z HDP	1,5	2,8	- 1,8	- 1,3
z toho:					
1b1) odhad príjmov ROSVS	mld. Sk	355,8	430,9	393,1	406,4
	% z HDP	24,9	28,1	23,9	23,0
1b2) rozpočet výdavkov ROSVS	mld. Sk	334,5	387,3	422,3	428,9
	% z HDP	23,4	25,3	25,6	24,3
2) deficit ŠR na akruálnom princípe v metodike ESA 95	mld. Sk	- 57,3	- 69,0	- 55,3	- 53,8
	% z HDP	- 4,0	- 4,5	- 3,4	- 3,0
v tom:					
2a) FO vylúčené z príjmov a výdavkov a zahrnutie časového rozlíšenia	mld. Sk	4,2	- 7,0	- 15,1	- 17,2
	% z HDP	0,3	- 0,5	- 0,9	- 1,0
2b) deficit ŠR na hotovostnom princípe	mld. Sk	- 61,5	- 62,0	- 40,2	- 36,6
	% z HDP	- 4,3	- 4,0	- 2,4	- 2,1
z toho:					
2b1) odhad príjmov ŠR	mld. Sk	257,2	268,2	312,9	323,7
	% z HDP	18,0	17,5	19,0	18,3
2b2) rozpočet výdavkov ŠR	mld. Sk	318,8	330,2	353,1	360,3
	% z HDP	22,3	21,6	21,4	20,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2006 - 2008

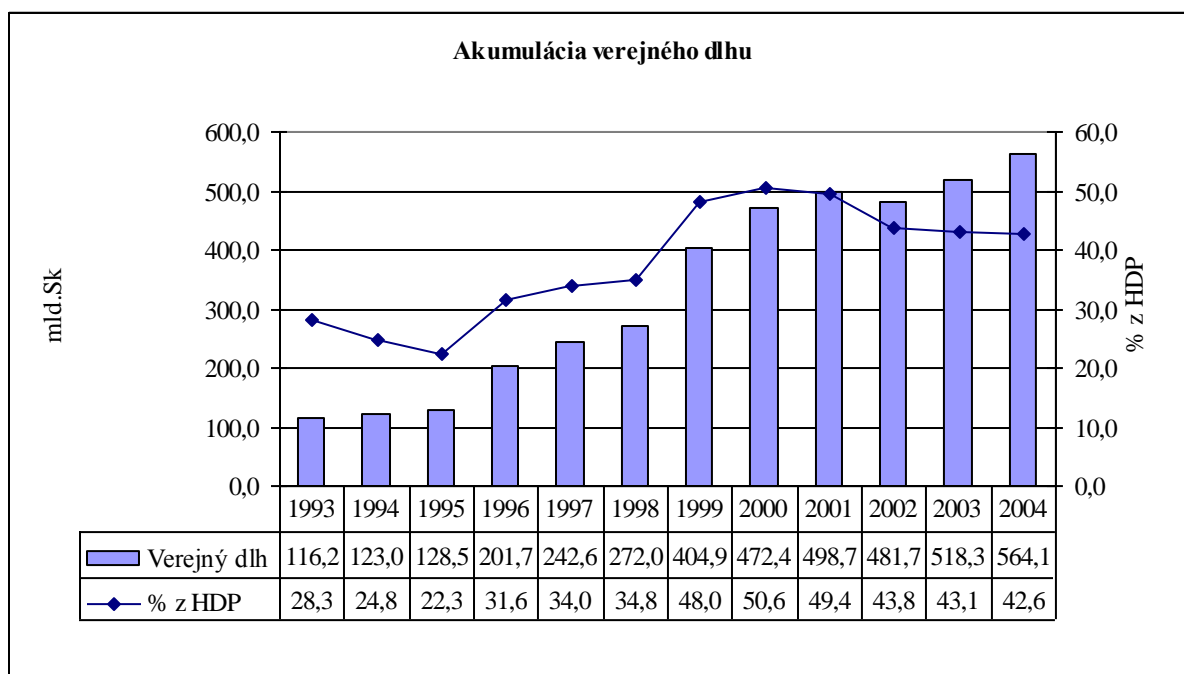
Východiskový rámec návrhu RVS na roky 2006 - 2008 vychádza z makroekonomickej prognózy MF SR po premietnutí vplyvu finančného vzťahu k všeobecnému rozpočtu EÚ a vplyvu II. piliera dôchodkového systému. Jeho plnenie bude do značnej miery ovplyvnené nielen dodatočnou záťažou zo vstupu do EÚ, ale aj vývojom daňového a odvodového zaťaženia a miery prerozdelenia prostredníctvom verejných financií.

Z hľadiska plnenia hlavného fiškálneho cieľa v znižovaní deficitu verejných financií na úroveň -3,0 % z HDP bude dôležité ukončenie a udržanie štrukturálnych reforiem vo verejných financiách a zabezpečenie rozpočtovej konsolidácie v súvislosti s očakávaným výraznejším znižovaním úrokových nákladov dlhovej služby. Nemenej významný bude záujem občanov o účasť v II. pilieri dôchodkového systému a výsledok hospodárenia Sociálnej poisťovne. Nezanedbateľný vplyv môžu mať aj parlamentné voľby v roku 2006, keďže v súvislosti s nimi existujú politické riziká, ktoré môžu znižovanie schodku verejných financií zastaviť.

2.1 Verejný dlh

Základným ukazovateľom vývoja verejného dlhu v členských krajinách EÚ je hrubý dlh verejnej správy, ktorý je určený štandardom ESA 95. Takto definovaný hrubý verejný dlh je rozhodujúcim ukazovateľom mapujúcim vývoj zadĺženia verejného sektora aj z hľadiska plnenia Maastrichtského kritéria pre verejný dlh, podľa ktorého pomer vládneho dlhu k HDP nesmie presiahnuť 60 %, okrem prípadov, keď sa tento pomer primerane znižuje a uspokojivým tempom sa približuje k hodnote 60 %.

Vývoj verejného dlhu SR v nominálnej hodnote a pomere k HDP charakterizuje nasledovný graf:

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

Od roku 1993 dochádzalo k akumulácii dlhu, pričom najvyšší nárast bol zaznamenaný v rokoch 1999 a 2000. Následne v rokoch 2001 a 2002 sa vďaka použitiu výnosov

z privatizácie verejný dlh výrazne zredukoval. Verejný dlh na 1 obyvateľa v roku 2004 predstavoval 104 759 Sk.

Verejný dlh sa bude podľa návrhu RVS 2006 - 2008 v nominálnom vyjadrení naďalej zvyšovať. Prírastky budú tvorené najmä centrálnou vládou - deficitným hospodárením štátneho rozpočtu.

Vývoj verejného dlhu v roku 2005, ako východiska návrhu rozpočtu na rok 2006, pozitívne ovplyvnia krátkodobé výpožičky zo Štátnej pokladnice vo výške 77 100 mil. Sk, ktoré vzhľadom na to, že Štátna pokladnica je subjektom verejnej správy, sa do verejného dlhu nezapočítavajú a odpočítanie uhradeného záväzku voči ČSOB Praha, ktorý vznikol vo veci prehratého sporu SR s ČSOB Praha vo výške 25 177 mld. Sk. Okrem týchto faktorov v pozitívnom smere bude pôsobiť tiež znižovanie objemu rizikových štátnych záruk a predpokladaný nižší deficit štátneho rozpočtu oproti schválenému rozpočtu z dôvodu zmeny rozpočtových pravidiel v oblasti systému časových výnimiek.

Dynamika rastu verejného dlhu v návrhu RVS je vyjadrená formou medziročných zmien jeho jednotlivých komponentov. Na zmenu úrovne dlhu budú pôsobiť, okrem hotovostného deficitu štátneho rozpočtu, saldo prijatých a zaplatených úverov obcí, VÚC a verejných vysokých škôl, objem výpožičiek zo Štátnej pokladnice a zníženie stavu rizikových štátnych záruk. Pri nominálnom raste verejného dlhu vzhľadom na dynamický rast HDP bude podiel verejného dlhu relatívne stabilizovaný. Z aspektu dlhodobej udržateľnosti je však žiaduce jeho ďalšie zníženie efektívnym splácaním.

Verejný dlh	2005	2006	2007	2008
mil. Sk	525 184	588 165	623 837	662 283
index báz. 1993=100,0	451,8	506,0	536,7	569,8
medziročný vývoj v % index reťaz.	93,1	112,0	106,1	106,2
% z HDP	36,7	38,4	37,8	37,5

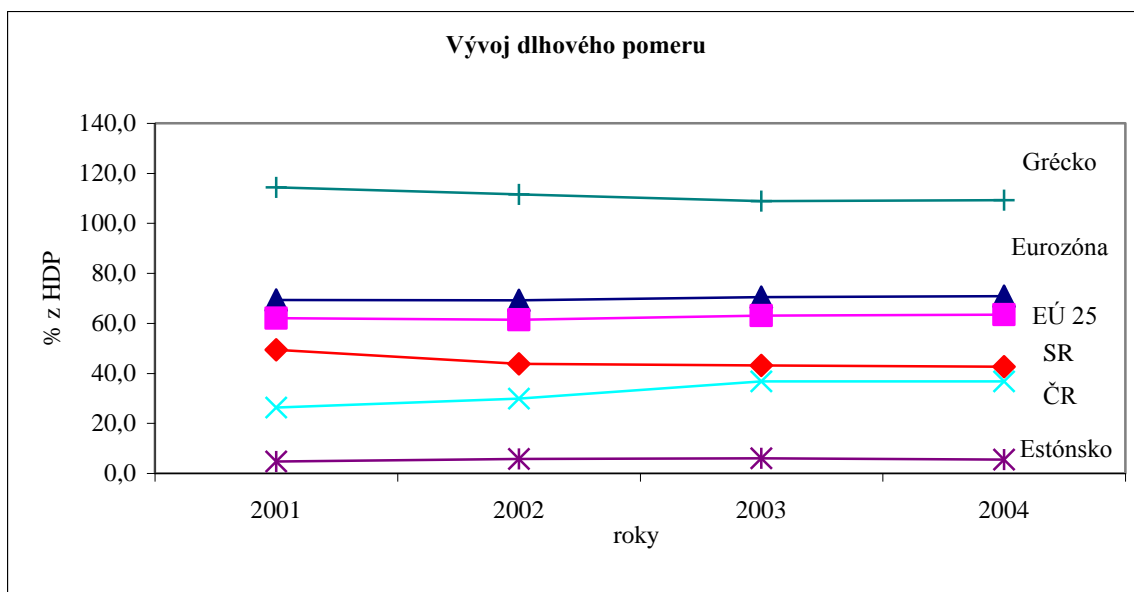
Zdroj: Návrh RVS 2006-2008

Pozícia SR v zadlženosti vyjadrenej fiškálnym kritériom dlhového pomeru v rokoch 2001 - 2004 v komparácii s krajinami eurozóny a členskými krajinami EÚ je priaznivá. Zadlženosť SR sa pohybuje pod limitnou hranicou 60 % z HDP.

Pre ilustráciu v nasledovnej tabuľke a grafe uvádzame porovnanie s ČR a s krajinami, ktoré vykazujú najnižšie a najvyššie hodnoty tohto pomerového ukazovateľa:

Verejný dlh	2001	2002	2003	2004
				(v % z HDP)
Eurozóna	69,3	69,2	70,4	70,8
EÚ 25	62,0	61,4	63,0	63,4
SR	49,4	43,8	43,1	42,6
ČR	26,3	29,8	36,8	36,8
Estónsko	4,7	5,8	6,0	5,5
Luxembursko	6,7	6,8	6,7	6,6
Taliansko	110,9	108,3	106,8	106,5
Grécko	114,4	111,6	108,8	109,3

Zdroj: EUROSTAT, MF SR, ŠÚ SR

Zdroj: EUROSTAT, MF SR, ŠÚ SR

Na celkovej výške verejného dlhu SR má dominantný podiel štátny dlh a zo zložiek verejnej správy najmä dlh obcí. Vplyv ostatných segmentov verejnej správy je minimálny. K zlepšeniu vypovedacej schopnosti informácií o verejnom dlhu prispeli niektoré transakcie realizované v roku 2004, a to okrem už uvedeného ukončenia sporu s ČSOB Praha, ktorý bol v zmysle usmernenia Eurostatu kvalifikovaný ako finančná operácia bez priameho vplyvu na deficit verejných financií s korekciou výšky verejného dlhu, oddĺženie zdravotníctva, splatenie dlhov a.s. Slovenská konsolidačná voči NBS a splatenie záväzkov Železníc SR voči Sociálnej poisťovni.

Slovenská konsolidačná, a.s. ku koncu roka 2004 nevykazovala žiadne záväzky voči NBS a všetky jej zostávajúce záväzky sú evidované voči štátnemu rozpočtu. Taktiež sa vysporiadali staré záväzky medzi verejnými inštitúciami a Železnicami SR. Oproti schválenému rozpočtu verejnej správy na roky 2005 - 2007 sa v rozpočtoch obcí očakáva negatívny vplyv z dôvodu prijatia úveru mestom Bratislava v roku 2004 vo výške 3 200,0 mil. Sk na financovanie rozvojových aktivít mesta, ktoré v roku 2005 plánuje z úveru použiť sumu 1 000,0 mil. Sk a v roku 2006 sumu 2 200,0 mil. Sk.

Dlh obcí vzhľadom na jeho relatívnu veľkosť nenaruša ukazovatele makroekonomickej stability. Rozhodujúci objem je koncentrovaný v štyroch mestách - Bratislava, Žilina, Košice a Banská Bystrica.

Štruktúra verejného dlhu podľa subjektov verejnej správy bola v roku 2004 a v 1. polroku 2005 nasledovná:

Ukazovateľ	31.12.2004	
	V mil. Sk	Konsolidácia v mil. Sk
Dlh ústrednej vlády	549 402	
Slovenská konsolidačná, a.s.	6 319	- 6 319
Obce a VÚC	19 083	- 7 118
Veriteľ, a.s.	2 201	- 2 201
Štátne príspevkové organizácie	1 436	
Iné záväzky	1 503	- 200
Konsolidácia	- 15 838	-15 838
Verejný dlh spolu	564 106	

Zdroj: MF SR

Ukazovateľ	30.06.2005	
	V mil. Sk	Konsolidácia v mil. Sk
Dlh ústrednej vlády	482 776	
FNM SR	525	
Verejné vysoké školy	33	
Štátne príspevkové organizácie	142	
Obce a VÚC a ich prisp.org.	19 757	- 7 106
Veriteľ, a.s.	2 201	- 2 201
Konsolidácia	- 9 307	- 9 307
Verejný dlh spolu	496 127	

Zdroj: MF SR

Údaje o hrubom verejnom dlhu SR sú konsolidované, čiže znížené o vzájomné záväzky jednotlivých subjektov verejnej správy.

2.1.1 Štátny dlh

Dlh ústrednej vlády je rozhodujúcou zložkou verejného dlhu a reprezentuje sumu finančných záväzkov z činnosti jej jednotiek. Vykazuje sa v súlade s ESA 95 - Príručkou vládneho deficitu a dlhu (maastrichtský štátny dlh alebo štátny dlh). Je rozdelený na domáci a zahraničný dlh podľa princípu rezidencie s ohľadom na pôžičky a podľa meny s ohľadom na štátne dlhopisy. Nekopíruje len akumulované deficity bežného hospodárenia štátneho rozpočtu. Do dlhu ústrednej vlády boli prevzaté úvery zabezpečené štátnymi zárukami a zahŕňa aj dlh z rizikových štátnych záruk za bankové úvery. Z hľadiska pokrytia dlhových nástrojov je financovaný emisiou domácich a zahraničných dlhopisov a prostredníctvom úverov poskytnutých domácimi a zahraničnými bankami a medzinárodnými finančnými inštitúciami. Je zaznamenaný na hrubom základe.

Základné charakteristiky štátneho SR dlhu sú obsiahnuté v nasledujúcich prehľadoch.

Rast štátneho dlhu v absolútnych hodnotách od vzniku SR a medziročné tempá jeho vývoja dokumentuje nasledovná tabuľka:

Ukazovateľ	1993	1994	1995	1996	1997	1998
štátny dlh v mil. Sk	105 127	112 392	116 836	155 968	191 112	226 021
medziroč. vývoj v %	100,0	106,9	104,0	133,5	122,5	118,3

Ukazovateľ	1999	2000	2001	2002	2003	2004
štátny dlh v mil. Sk	252 283	284 909	432 763	458 080	498 662	549 402
medziroč. vývoj v %	111,6	112,9	151,9	105,9	108,9	110,2

Zdroj: MF SR

Štátny dlh bol vydaný ako domáci a zahraničný, pričom ich vzťah dosahuje tieto absolútne a relatívne proporcie:

Ukazovateľ	31.12.2004		30.06.2005	
	v mil. Sk	v %	v mil. Sk	v %
štátny dlh spolu	549 402	100,00	482 776	100,00
v tom - domáci dlh	395 503	71,99	372 115	77,08
- zahraničný dlh	153 899	28,01	110 661	22,92

Zdroj: MF SR

Aktuálna kompozícia štátneho dlhu z hľadiska krytia dlhovými nástrojmi je nasledovná:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	31.12.2004	30.06.2005
Štátne dlhopisy	397 622	386 145
Štátne pokladničné poukážky	38 881	9 569
Vládne úvery	16 252	16 216
Úvery prevzaté od ŽSR a Železničnej spoločnosti, a.s.	18 223	16 546
Úvery prevzaté od ŠFCH	14 438	12 740
Iné záväzky	1 061	888
Záväzky voči ČSOB Praha	11 212	0
Krátkodobé pôžičky	10 850	0
Riziká z realizácie št. záruk	40 863	40 672
Štátny dlh spolu	549 402	482 776
Swapová transakcia (menový swap) *	0	32 231
Spolu	549 402	515 007

Zdroj: ARDAL, MF SR

* Swap sa nezahrňuje do štátneho dlhu na základe príručky vládneho deficitu a dlhu

Relevantnou zložkou štátneho dlhu je aj dlh prevzatý zo štátnych záruk vo výške oceneného rizika nesplatenia zaručených úverov. Riziká nesplatenia úverov a teda predpoklad realizácie záruk MF SR identifikovalo v prípade troch subjektov, ktorým bola poskytnutá štátna záruka za bankové úvery, a to Železnice SR, Vodohospodárska výstavba, š.p. a Metro, a.s. V prípade realizácie záruky za Železnice SR a Metro, a.s. ide o nenávratnú realizáciu a v súvislosti s realizovanou zárukou za Vodohospodársku výstavbu, š.p. je predpoklad postupnej návratnosti transferom tržieb z výroby elektrickej energie na vodnom diele Gabčíkovo. Zdroje na realizáciu štátnych záruk vrátane úrokov vo výške 8,1 mld. Sk sú rozpočtované vo FNM SR na rok 2006.

Od roku 2002 pokračuje výrazný trend znižovania objemu štátnych záruk a politika ich neposkytovania. Objem rizikových záruk klesá najmä vplyvom postupného splácania existujúcich štátnych záruk a neposkytovania nových záruk. Riziko vyplývajúce pre verejné financie zo štátnych záruk je MF SR relatívne presne definované a kvantifikované v čase.

Predpokladaný vývoj zostatku istín bankových úverov krytých štátnymi zárukami je uvedený v nasledovnej tabuľke:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Zostatok úverov so zárukou (istiny)	Z toho zostatok rizikových úverov so zárukou (istiny)
2005	44 767,2	29 421,2
2006	36 181,8	22 759,2
2007	25 236,7	13 860,3
2008	22 150,3	12 720,6

Zdroj: Návrh RVS 2006 - 2008

Spolu s návrhom štátneho rozpočtu na rok 2006 bola vládou schválená aj aktualizácia stratégie štátneho dlhu na rok 2006 ako konkretizácia Stratégie riadenia štátneho dlhu do roku 2006 prijatej v roku 2003.

V nadväznosti na programové vyhlásenie vlády a z neho vyplývajúci záväzok uskutočniť reformu verejných financií vláda pristúpila k reforme riadenia štátneho dlhu a likvidity. Stratégia pokrýva iba tú časť dlhu a likvidity, ktorá je riadená MF SR, Štátnou

pokladnicou a ARDAL, t.j. štátny dlh a likviditu subjektov riadených centrálnou vládou. Stratégia formuluje ciele v oblasti reštrukturalizácie dlhu, systému riadenia rizík, ciele budovania systému riadenia dlhu a likvidity v inštitucionálnej a legislatívnej oblasti. Cieľom reformy riadenia dlhu a likvidity v kontexte vývojových tendencií presadzovaných v krajinách OECD a eurozóny je prechod k aktívnemu riadeniu štátneho dlhu, racionalizácia výdavkov spojených s jeho financovaním, minimalizácia rizík súvisiacich s finančnými aktívami, pasívami a otvorenými trhovými pozíciami štátu. Všeobecný cieľ bol stanovený ako zabezpečenie likvidity a prístupu na trh pre financovanie potrieb štátu transparentným, obozretným a nákladovo úsporným spôsobom za predpokladu udržania rizík obsiahnutých v dlhu na akceptovateľnej úrovni. Stratégia vychádza z predpokladu, že najefektívnejšia forma zadlžovania štátu je forma emisií na domácom a zahraničnom trhu a za nevyhovujúcu formu pokladá poskytovanie štátnych záruk a vytýčila potrebu reštrukturalizácie existujúceho dlhu pre vytvorenie predpokladov pre strednodobú optimalizáciu nákladov na financovanie potrieb štátu s cieľovou štruktúrou dlhového portfólia vyžadujúcou minimálnu potrebu využívania zabezpečovacích nástrojov na trhu.

Parametrami dlhového portfólia vyjadrujúcimi optimálne náklady na správu dlhu v strednodobom a dlhodobom horizonte pri prijateľnej miere rizika sú priemerná zostatková splatnosť portfólia, ktorá je cieleňá od 4 do 6 rokov a durácia portfólia, ktorá má oscilovať okolo úrovne 3,5 roka. Rozloženie splatnosti na dlhšie časové obdobie a predĺženie durácie prispievajú k eliminácii refinančného a likviditného rizika dlhu SR a k znižovaniu citlivosti portfólia štátnych dlhopisov na zmenu trhových úrokových sadzieb.

Dosahované hodnoty týchto parametrov v čase dokumentujú ich plnenie v súlade s prijatým strategickým zámerom:

Ukazovateľ	2002	2003	2004	2005 30.6.	2006
					cieľový stav
Durácia	2,800	2,433	3,553	3,680	3,5
Splatnosť	3,290	3,824	4,654	4,615	4,0 - 6,0

Zdroj: Návrh RVS 2006 - 2008

Podľa skúseností krajín, ktoré vstúpili do EMÚ, v záujme etablovania sa a získavania kredibility dlhového manažéra na vyspelých finančných trhoch EÚ, resp. i mimo európskych trhoch, ako aj s prihliadnutím na absorpčnú schopnosť domáceho trhu, sa pristupuje k diverzifikácii investorskej bázy a rozkladá sa pomer zdrojov na krytie štátneho dlhu prostredníctvom štátnych dlhopisov získaných na primárnom trhu od domácich a zahraničných investorov smerom k vyššiemu pomeru zahraničných investorov. V roku 2006 sa očakáva priblíženie k pomeru 70 % ku 30 %.

Pri riadení štátneho dlhu sa v roku 2006 bude prioritne pripravovať a realizovať benchmarková emisia štátnych dlhopisov denominovaná v cudzích menách. Uvažuje sa so zavedením systému primárnych dealerov pre primárny predaj štátnych cenných papierov, v prípade vhodných podmienok na trhu s realizáciou emisie štátnych dlhopisov pre obyvateľstvo a s pokračovaním optimalizácie výdavkov na obsluhu štátneho dlhu a riadenia peňažného toku štátneho rozpočtu.

Výška výdavkov na obsluhu štátneho dlhu na rok 2006 je determinovaná deficitom štátneho rozpočtu, refinančnou potrebou, vývojom úrokových sadzieb a výmenného kurzu Sk k cudzím menám. Výpočet je založený na parametroch odhadovaných v makroekonomickej

prognóze spracovanej MF SR. Refinančná potreba na rok 2006 bola kvantifikovaná vo väzbe na splatné záväzky z istín štátnych dlhopisov a úverov na sumu 152 645 412 tis. Sk.

Z porovnania vykázaných výdavkov za rok 2004, priebežného vývoja čerpania rozpočtu a predpokladaného vývoja čerpania v roku 2005 je zrejmý realistický prístup k rozpočtovaniu tejto položky výdavkov (na báze cash) na rok 2006:

(v mil. Sk)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2004	Rozpočet 2005	Čerpanie k 30.06.2005	Predpoklad k 31.12.2005	Návrh rozpočtu 2006
Vnútorný dlh					
Úroky zo ŠD	15 450,0	16 763,4	11 588,3	16 202,9	14 247,4
Strata vzniknutá pri emisiách ŠD (disážio)	2 033,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Náklady spojené s likviditou jediného účtu	2 367,0	6 399,6	1 147,3	4 399,6	4 320,6
Úroky z poskytnutých úverov	695,0	745,2	214,1	744,8	364,3
Poplatky	75,6	80,0	23,7	80,0	80,0
Vnútorný dlh spolu	20 621,2	23 988,2	12 973,4	21 427,3	19 012,3
Zahraničný dlh					
Úroky zo ŠD emitova- ných v zahraničí	3 640,8	3 776,9	3 502,9	3 502,9	3 062,1
Strata vzniknutá pri emisiách ŠD (disážio)	282,8	98,5	73,2	73,2	0,0
Úroky z úverov poskyt. zo zahraničia	1 906,8	2 242,4	731,2	1 948,0	1 803,4
Poplatky	110,0	190,0	5,6	190,0	150,0
Zahraničný dlh spolu	5 940,4	6 307,8	4 312,9	5 714,1	5 015,5
Štátny dlh spolu	26 561,6	30 296,0	17 286,3	27 141,4	24 027,8

Zdroj: MF SR, ARDAL

Zlepšenie pozície štátu na domácom a zahraničnom kapitálovom trhu a priaznivejšie podmienky financovania dlhu sa dosiahli vstupom SR do EÚ, viacnásobným zvýšením ratingového hodnotenia SR a vývojom externého prostredia. Tieto faktory pozitívne ovplyvnili úroveň rizikových marží a znížili výnosy emitovaných štátnych cenných papierov.

Pokles nákladovosti dlhovej služby je aj výsledkom implementácie technicky sofistikovaných postupov manažmentu štátneho dlhu, reflektujúcich skúseností medzinárodnej praxe. Náklady na obsluhu dlhu sú významne ovplyvňované tiež priebežným financovaním deficitu štátneho rozpočtu finančnými prostriedkami Štátnej pokladnice vo väzbe na systémovú úpravu spočívajúcu v sklbení riadenia likvidity a dlhu.

NKÚ SR pozitívne hodnotí vytvorenie efektívneho koncepčného rámca dlhovej politiky formulovaného v stratégii riadenia dlhu a likvidity, dosiahnuté výsledky v plnení parametrov, zavedenie monitorovania a riadenia rizík obsiahnutých v štátnom dlhu a zmeny procesného riadenia obsluhy štátneho dlhu.

2.2 K rozpočtovaniu príjmov a výdavkov ostatných subjektov verejnej správy

Bilanciu príjmov a výdavkov jednotlivých subjektov ostatnej verejnej správy podľa návrhov ich rozpočtov na roky 2005 a 2006 s vyčíslením modifikujúcich faktorov a výsledkov hospodárenia v metodike ESA 95 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v mld. Sk)

P. č.	Názov subjektu verejnej správy	Rok	Návrh ROSVS			Modifikujúce faktory		VH ⁴⁾ ESA 95
			Prijmy	Výdavky	BR ¹⁾	FO ²⁾	ČR ³⁾	
01	Obce	2005	76,95	75,15	1,80	- 1,80	0,00	0,00
		2006	84,25	80,85	3,40	- 3,40	0,62	0,62
02	Vyššie územné celky	2005	21,76	21,76	0,00	0,00	0,00	0,00
		2006	25,17	25,02	0,15	- 0,15	0,21	0,21
03	Sociálna poisťovňa	2005	139,79	117,38	22,41	- 17,43	0,81	5,79
		2006	169,84	129,30	40,54	- 21,25	0,62	19,91
04	Zdravotné poisťovne	2005	74,65	72,07	2,59	- 2,39	0,48	0,68
		2006	78,49	75,79	2,70	- 2,70	0,26	0,26
05	ÚDZS ⁵⁾	2005	0,41	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00
		2006	0,80	0,45	0,35	- 0,39	0,00	- 0,04
06	Veriteľ, a. s.	2005	0,37	0,35	0,02	- 0,05	0,00	- 0,03
		2006	-	-	-	-	-	-
07	Štátny fond rozvoja bývania	2005	4,19	4,18	0,01	3,52	0,00	3,53
		2006	4,30	4,29	0,01	3,57	0,00	3,58
08	ŠFLJEZ ⁶⁾	2005	15,79	1,36	14,43	- 12,72	0,00	1,71
		2006	17,32	0,78	16,53	- 14,76	0,00	1,77
09	Environmentálny fond	2005	-	-	-	-	-	-
		2006	1,34	1,28	0,07	0,02	0,00	0,09
10	FNM SR ⁷⁾	2005	32,79	20,44	12,35	- 18,48	3,79	- 2,34
		2006	44,17	25,74	18,43	- 23,09	2,20	- 2,46
11	Slovenský pozemkový fond	2005	0,44	0,39	0,05	- 0,04	0,00	0,01
		2006	0,52	0,45	0,07	- 0,08	0,00	- 0,01
12	Slovenská konsolidačná, a. s.	2005	0,75	0,45	0,30	- 0,28	0,00	0,02
		2006	1,40	0,24	1,16	- 1,07	0,00	0,09
13	Verejné vysoké školy	2005	11,75	11,75	0,00	0,00	0,00	0,00
		2006	14,33	13,28	1,05	- 1,05	0,00	0,00
14	Príspevkové organizácie spolu	2005	16,74	16,50	0,24	- 0,08	0,00	0,16
		2006	20,56	20,04	0,52	0,00	0,00	0,52
	Ostatné subjekty verejnej správy spolu	2005	396,38	342,19	54,20	- 49,75	5,08	9,53
		2006	462,49	377,51	84,98	- 64,35	3,91	24,54

Zdroj: Návrh RVS na roky 2005 - 2007 a návrh RVS na roky 2006 - 2008

Vysvetlivky: ¹⁾ Bilančný rozdiel (ďalej len „BR“)²⁾ Vylúčenie finančných operácií podľa metodiky ESA 95 (ďalej len „FO“)³⁾ Zahnutie časového rozlíšenia podľa metodiky ESA 95 (ďalej len „ČR“)⁴⁾ Výsledky hospodárenia (ďalej len „VH“) subjektov ostatnej verejnej správy v metodike ESA 95⁵⁾ Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „ÚDZS“)⁶⁾ Štátny fond likvidácie jadroveoenergetických zariadení (ďalej len „ŠFLJEZ“)⁷⁾ Fond národného majetku SR (ďalej len „FNM SR“)

2.2.1 Obce a vyššie územné celky

Zavedením fiškálnej decentralizácie sa predpokladalo, že obce a VÚC v roku 2005 dostanú do svojich rozpočtov garantované sumy finančných prostriedkov tak, ako boli rozpočtované v kapitole Súhrnný finančných vzťah k obciam a VÚC. Prínos nového systému financovania z výnosu dane z príjmov fyzických osôb sa predpokladal až od roku 2006. Súčasný vývoj ukazuje, že obce a VÚC už v roku 2005 a v nasledujúcich rokoch získajú z výnosu tejto dane vyššiu sumu ako sa predpokladalo.

Obce

Odhaduje sa, že obce v roku 2006 dosiahnu celkové príjmy vo výške 84 250,5 mil. Sk a celkové výdavky v sume 80 850,5 mil. Sk. Uvedené údaje sú odhadom MF SR vzhľadom na to, že financovanie samosprávnych kompetencií je v plnej pôsobnosti obcí.

Vyššie územné celky

Predpokladá sa, že VÚC v roku 2006 dosiahnu celkové príjmy vo výške 25 167,8 mil. Sk a celkové výdavky v sume 25 017,8 mil. Sk. Uvedené údaje sú odhadom MF SR vzhľadom na to, že financovanie samosprávnych kompetencií je v plnej pôsobnosti VÚC.

2.2.2 Sociálna poisťovňa

Rozpočet Sociálnej poisťovne (ďalej len „SP“) je zostavený s prebytkom na úrovni 40,544 mld. Sk, čo je v porovnaní s rokom 2005 viac o 18,133 mld. Sk. Príjmy medziročne vzrastú o 30,043 mld. Sk na 169,841 mld. Sk, z čoho 21,128 mld. Sk predstavuje očakávaný zostatok prostriedkov z predchádzajúceho roka a 17,600 mld. Sk finančná pomoc zo štátnych finančných aktív. Výdavky sa medziročne zvýšia o 11,919 mld. Sk na úroveň 129,297 mld. Sk, z toho výdavky na poistenie o 12,087 mld. Sk na úroveň 126,171 mld. Sk.

V navrhovanom rozpočte SP na rok 2006 sa pri plnení príjmov predpokladá 95,5 percentná úspešnosť výberu poistného a 3,5 percentná práceneschopnosť. V príjmoch SP na rok 2006 sú v súlade s reformovaným Paktom stability a rastu EÚ zahrnuté a formálne vykazované aj príjmy zo zavedenia II. piliera dôchodkového systému vo výške 20,300 mld. Sk, z ktorých by malo na osobné účty sporiteľov v dôchodkových spoločnostiach smerovať 20,200 mld. Sk a zvyšných 0,100 mld. Sk si ponechá SP ako poplatok za výber a spracovanie príspevkov. Pozitívny vplyv na príjmy SP v roku 2006 približne vo výške 1,400 mld. Sk bude mať zrušenie bonusu na starobné poistenie vo výške 0,5 percenta na každé nezaopatrené dieťa. Opačne bude pôsobiť navrhované zavedenie možnosti pre samostatne zárobkovo činné osoby znížiť si sadzbu poistného na nemocenské poistenie zo 4,4 % na 2,8 %, čo zníži príjmy SP približne o 0,332 mld. Sk.

Z hľadiska fondového hospodárenia SP na rok 2006 najväčšia napätosť sa očakáva vo fonde dôchodkového poistenia, v ktorom vzniká potreba krytia deficitu vo výške 47,294 mld. Sk vrátane nevyhnutného zostatku na zabezpečenie plynulosti výplat dôchodkových dávok vo výške približne 6,900 mld. Sk. Deficit fondu dôchodkového poistenia bude vykrytý z finančnej pomoci zo štátnych aktív vo výške 17,600 mld. Sk a z vnútorných zdrojov SP, a to z rezervného fondu vo výške 13,808 mld. Sk a z prebytkových fondov nemocenského poistenia a poistenia v nezamestnanosti vo výške 15,886 mld. Sk.

Z hľadiska rozpočtu SP na rok 2006 bude dôležité, aby SP už v roku 2005 dosiahla vo svojom hospodárení rozpočtovanú úroveň príjmov a neprekročila úroveň čerpania výdavkov. Nemalý vplyv na plnenie rozpočtu SP na rok 2006 bude mať aj udržanie tempa postupného zvyšovania veku odchodu do dôchodku, rozhodnutie obyvateľstva o účasti v II. pilieri dôchodkového systému a zabezpečenie každoročnej valorizácie dôchodkov k 1. júlu, a to o percento, ktoré bude priemerom medziročného rastu inflácie a rastu priemernej nominálnej mzdy v ekonomike SR.

2.2.3 Zdravotné poisťovne

Súhrnný rozpočet zdravotných poisťovní na rok 2006 je zostavený s predpokladom prebytku v ich hospodárení vo výške 2,704 mld. Sk, čo je v porovnaní s rokom 2005 viac o 0,118 mld. Sk. Príjmy zdravotných poisťovní by mali v roku 2006 medziročne vzrásť o 3,836 mld. Sk na úroveň 78,490 mld. Sk. Výdavky zdravotných poisťovní sa majú medziročne zvýšiť o 3,718 mld. Sk.

Rozhodujúcim predpokladom naplnenia súhrnného rozpočtu zdravotných poisťovní na rok 2006 bude ukončenie procesu oddlžovania a konsolidácie pohľadávok systému zdravotníctva do konca roka 2005 a negenerovanie jeho ďalších dlhov. Nakoľko dlh zdravotných poisťovní k 30.06.2005 dosiahol podľa údajov MZ SR úroveň 1,559 mld. Sk s tendenciou mesačného poklesu o 0,243 mld. Sk, z hľadiska vyrovnaného hospodárenia bude v roku 2006 dôležité, aby zdravotné poisťovne začiatkom roka neuhrádzali svoje dlhy vzniknuté v roku 2005.

Popri zmene postavenia zdravotných poisťovní jedným z prvkov zastavenia ich zadlžovania má byť zvyšovanie ich celkových finančných zdrojov hlavne zo strany súkromného sektora v dôsledku zvýšenia vymeriavacieho základu na výpočet zdravotného poistenia, ale aj zo strany štátu v dôsledku stanovenia jednoznačnej sadzby a vymeriavacieho základu na poistné platené štátom vo výške 4% z poslednej známej priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve.

Nemenej dôležité z hľadiska nastolenia vyrovnanosti medzi príjmami a výdavkami zdravotných poisťovní v roku 2006 by mali byť efekty z rozdelenia zdravotného poistenia na verejné a individuálne poistenie a z nového systému prerozdeľovania poistného spočívajúcom v prechode z mesačného na ročné zúčtovanie príjmov zdravotných poisťovní. Pozitívnu zmenu však možno očakávať aj v súvislosti so zmenami formy podnikania nemocníc a následným prijatím tvrdých rozpočtových obmedzení, nakoľko od 01.01.2006 prestane platiť ochrana zdravotníckych zariadení pred exekúciami.

Z hľadiska súhrnného rozpočtu zdravotných poisťovní na rok 2006 je dôležité, že prípadné nerealizovanie úhrad voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti nezahrnutým v sektore verejnej správy v roku 2005 budú v zmysle metodiky ESA 95 zaznamenané v roku 2005, t.j. neovplyvnia schodok verejných financií v roku 2006.

2.2.4 Veriteľ, a.s.

V návrhu RVS na roky 2006 - 2008 sa predpokladá, že spoločnosť Veriteľ, a.s. ukončí svoju činnosť v roku 2005 po postúpení svojich pohľadávok na Slovenskú konsolidačnú, a.s., ktorá má byť od roku 2007 zaradená mimo sektor verejnej správy.

Spoločnosť Veriteľ, a.s. bolo zapísaná do Obchodného registra dňa 18.06.2003 ako spoločnosť so stopercentnou účasťou štátu s päťdesiatpercentným podielom MF SR a MZ SR na výkone práv a povinností akcionára v mene štátu. Bola zriadená za účelom oddlženia zdravotníckych zariadení v štyroch etapách. Do prvej etapy oddlžovania boli zaradené delimitované zdravotnícke zariadenia, do druhej zdravotné poisťovne, kým do tretej etapy vstupovali zdravotnícke zariadenia v správe štátu. V štvrtej etape prevzala spoločnosť Veriteľ, a.s. pohľadávky zdravotných poisťovní k neplatičom poistného. Na tento účel boli spoločnosti poskytnuté finančné prostriedky z FNM SR vo výške 3,436 mld. Sk a zo štátnych finančných

aktív formou návratných finančných výpomocí vo výške 7,401 mld. Sk, ktoré nebudú vrátené do štátnych finančných aktív, nakoľko boli v celom rozsahu na základe rozhodnutí vlády vložené ako nepeňažný vklad štátu do základného imania spoločnosti, ktoré by malo k 31.12.2005 predstavovať 10,837 mld. Sk.

V súvislosti s ukončením činnosti spoločnosti Veriteľ, a.s. po umorení pohľadávok veriteľov voči zdravotníckym zariadeniam a konsolidovaní pohľadávok zdravotníckych zariadení a lekární voči zdravotným poisťovňami za ich pohľadávky voči neplatičom poistného bude dôležité, aby spoločnosť do 31.12.2005 zabezpečila pri odkupovaní pohľadávok taký právny stav, že nebude možné v budúcnosti vymáhať penále od zdravotníckych zariadení, ich zriaďovateľov ani SR, čo by pre tieto inštitúcie znamenalo obrovské finančné riziko, ktoré by v konečnom dôsledku mohlo mať dopad aj na verejné financie.

2.2.5 Štátne fondy

Štátny fond rozvoja bývania

Rozpočet Štátneho fondu rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“) na rok 2006 je zostavený s rozpočtovaným prebytkom vo výške 0,005 mld. Sk, ktorý je určený na financovanie nevyhnutých výdavkov príslušného roka v nasledujúcom roku. Príjmy ŠFRB resp. jeho výdavky majú v roku 2006 v porovnaní s rozpočtom na rok 2005 medziročne vzrásť o 0,108 mld. Sk na úroveň 4,296 mld. Sk resp. 4,291 mld. Sk.

Vo zvýšení rozpočtovania príjmov ŠFRB na roka 2006 sa prejavuje očakávané medziročné zvýšenie príjmov zo splácania poskytnutých úverov o 0,058 mld. Sk a nedaňových príjmov o 0,096 mld. Sk pri poklese transferu zo ŠR o 0,047 mld. Sk. Medziročné zvýšenie príjmov o 0,108 mld. Sk sa v celom rozsahu premieta vo zvýšení výdavkov na poskytovanie úverov na podporu rozvoja bývania. Rozhodujúca časť úverov vo výške 3,000 mld. Sk bude poskytnutá obciam na výstavbu nájomných bytov a zariadení sociálnych služieb a 0,300 mld. Sk na obnovu bytového fondu. Fyzickým osobám na zabezpečenie nových bytových jednotiek bude poskytnutých 0,950 mld. Sk a 0,013 mld. Sk sa poskytne formou nenávratného príspevku ťažko zdravotne postihnutým občanom na obstarávanie bývania.

Na plnenie rozpočtu ŠFRB na rok 2006 môžu mať negatívny vplyv nižšie úrokové príjmy z novoposkytnutých úverov, ktoré by však mali byť kompenzované zvýšením splátok istín poskytnutých úverov. Aj z týchto dôvodov vláda zmenila svoje nariadenie č. 637/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o druhoch a výškach poskytovaných podpôr z prostriedkov ŠFRB.

Štátny fond likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi

Vláda SR svojim uznesením č. 626 z 23.06.2004 uložila podpredsedovi vlády a ministrovi hospodárstva v spolupráci s podpredsedom vlády a ministrom financií zabezpečiť reštrukturalizáciu ŠFLJEZ a na základe princípov tejto reštrukturalizácie vypracovať návrh nového zákona o ŠFLJEZ. Zároveň im uložila vypracovať novelu zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov s cieľom umožniť uplatnenie náhrady príspevku do nového ŠFLJEZ vo výške deficitu

vzniknutého do nadobudnutia účinnosti nového zákona o jeho zriadení ako súčasť ceny pre koncového odberateľa. Výška tohto deficitu je podľa odhadov vlády približne na úrovni 15 mld. Sk.

MF SR napriek prebiehajúcej príprave plnenia citovaného uznesenia vlády SR ponechalo rozpočet ŠFLJEZ ako súčasť RVS na roky 2006 - 2008. Rozpočet ŠFLJEZ na rok 2006 je vzhľadom na kumulatívny charakter fondu zostavený s prebytkom vo výške 16,536 mld. Sk, pričom príjmy sa rozpočtujú vo výške 17,317 mld. Sk a výdavky vo výške 0,781 mld. Sk. V príjmoch sa popri zostatku z predchádzajúceho roka vo výške 14,763 mld. Sk prejavuje zmena základne pre určenie výšky odvodu na základe inštalovaného a vyrobeného výkonu jadrovými elektrárnami v medziročnom poklese odvodov prevádzkovateľa jadovoenergetických zariadení o 0,412 mld. Sk na úroveň 2,244 mld. Sk s čím súvisí aj medziročný pokles výdavkov 0,583 mld. Sk na úroveň 0,781 mld. Sk.

MF SR v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 vzhľadom na pripravovanú transformáciu ŠFLJEZ nerozpočtuje žiadne transfery z prostriedkov štátneho rozpočtu na pokrytie nákladov budúcich období pre likvidáciu jadovoenergetických zariadení.

Environmentálny fond

Rozpočet EF na rok 2006 je zostavený ako prebytkový s bilančným rozdielom príjmov a výdavkov vo výške 0,065 mld. Sk pri príjmoch vo výške 1,341 mld. Sk a výdavkoch vo výške 1,276 mld. Sk. Rozhodujúcu časť príjmov majú tvoriť poplatky za znečisťovanie ovzdušia a ozónovej vrstvy vo výške 0,615 mld. Sk, za odber podzemných vôd vo výške 0,370 mld. Sk a za vypúšťanie odpadových vôd vo výške 0,170 mld. Sk. Z výdavkov majú byť poskytnuté transfery a úvery hlavne v rámci podprogramu ochrana a využívanie vôd v celkovej výške 1,068 mld. Sk. Na financovanie správy EF sa rozpočtuje 0,020 mld. Sk, čo predstavuje 1,5 % z rozpočtu príjmov.

2.2.6 Slovenský pozemkový fond

Vláda svojim uznesením č. 807 z 12.10.2005 vykonala korekciu už schváleného rozpočtu Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „SPF“) na rok 2006, na základe ktorej jeho príjmy a výdavky vzrastú o 0,11 mld. Sk na 0,48 mld. Sk pri zachovaní ich bilančnej rovnováhy. V porovnaní s návrhom RVS na roky 2006 - 2008 sú príjmy SPF rozpočtované na rok 2006 o 0,04 mld. Sk nižšie, výdavky o 0,03 mld. Sk vyššie pri ich nižšom bilančnom salde o 0,07 mld. Sk.

Dôvodom korekcie rozpočtu SPF na rok 2006 bolo predovšetkým premietnutie dopadov reálneho pôsobenia niektorých všeobecne záväzných právnych predpisov ovplyvňujúcich činnosť SPF pri riešení reštitučných náhrad a usporiadaní vlastníctva k pozemkom vrátane ich postupnej transformácie na miestne samosprávy, a to v závislosti od definitívneho výroku Ústavného súdu SR vo veci pozemkov nezistených vlastníkov. Ďalším dôvodom korekcie rozpočtu SPF na rok 2006 je prechod na nový spôsob spolufinancovania nákladov Registra obnovenej evidencie pozemkov prostredníctvom Ministerstva pôdohospodárstva SR a zvyšovanie mzdových nákladov v súvislosti s rozšírením počtu zamestnancov SPF.

2.2.7 Slovenská konsolidačná, a.s.

Rozpočet SK, a.s. na rok 2006 je zostavený s prebytkom 1 164,2 mld. Sk, čo je v porovnaní s rokom 2005 viac o 0,867 mld. Sk. Príjmy majú medziročne vzrásť o 0,648 mld. Sk na úroveň 1,393 mld. Sk a výdavky poklesnúť o 0,213 mld. Sk na úroveň 0,235 mld. Sk.

Súhrnné portfólio pohľadávok k 31.12.2004 predstavovalo nominálnu hodnotu 63,5 mld. Sk, z toho 24,6 mld. Sk tvorili pohľadávky prevzaté z daňových úradov.

Stav pohľadávok po lehote splatnosti v inštitúciách verejnej správy ku koncu roka 2004 predstavoval 256,8 mld. Sk. V rámci sústredenia pohľadávok sa očakáva do konca roka 2005 postúpenie pohľadávok a.s. Veriteľ v nominálnej hodnote približne 9,2 mld. Sk a pohľadávok colných úradov voči dlžníkom v konkurze vo výške 3,8 mld. Sk. V druhej etape v roku 2006 sa predpokladá realizovať postúpenie pohľadávok daňových úradov v objeme 11 až 15 mld. Sk a z colných úradov vo výške 1 mld. Sk. Predmetom vymáhania by mali byť aj pohľadávky Slovenskej inkasnej, s. r. o. v objeme 1,4 mld. Sk, Sociálnej poisťovne vo výške 23,5 mld. Sk naakumulované do roku 2004 a pohľadávky vzniknuté v priebehu roka 2005 a možné je aj postúpenie zostatku pohľadávok FNM SR, resp. ich prevod v rámci zrušenia FNM SR.

Vzhľadom na nárast pohľadávok po lehote splatnosti vo verejnom sektore vláda po analýze stavu uznesením č. 667/2005 v záujme dosiahnutia vyššej výťažnosti týchto pohľadávok, zníženia administratívnej náročnosti na ich správu a zjednodušenie uplatňovania veriteľskej pozície pri konkurznom konaní odsúhlasila návrh koncepcie centralizovaného vymáhania pohľadávok sektora verejnej správy prostredníctvom SK, a.s. a základný rámec transformácie tejto spoločnosti na špecializovanú reštrukturalizačnú agentúru na mandátne spravovanie pohľadávok verejného sektora.

Centralizované vymáhanie pohľadávok sektora verejnej správy je z dôvodu nejednotnosti riešenia tohto problému v príslušných zákonoch, nadobudnutia účinnosti zákona o konkurze a reštrukturalizácii a zavedenia akruálneho účtovníctva do celého systému verejných financií v roku 2007 a z toho vyplývajúceho modelu mandátnej správy pohľadávok podmienené schválením legislatívnych zmien viacerých zákonov, a to zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave finančných orgánov v znení neskorších predpisov, zákona č. 199/2004 Z.z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 652/2004 Z.z. a zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

2.2.8 Fond národného majetku SR

Z bilancie príjmov a výdavkov k 31.12.2005 vyplýva, že FNM SR očakáva objem zostatku finančných prostriedkov vo výške 38,8 mil. Sk, kým vo svojom návrhu na použitie majetku v roku 2005 predpokladal k 31.12.2005 prebytok finančných prostriedkov vo výške 12 350,0 mil. Sk. Ten mal byť použitý na úhradu záväzkov splatných v roku 2006 vo vzťahu na návrh východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2006 - 2008. Výpadok finančných prostriedkov v príjmovej časti je dôsledkom výpadku zdrojov z doprivatizácie prirodzených

monopolov. Dôsledky tohto výpadku na očakávané záväzky FNM SR zapracoval do návrhu svojho rozpočtu na roky 2006 - 2008.

Očakávané príjmy fondu vo výške 44 131,8 mil. Sk vychádzajú z nevyhnutného predpokladu, že výnosy z uzavretých zmlúv v roku 2006 budú pripísané na príslušný účet FNM SR v roku 2006. Rozhodujúci objem príjmovej časti rozpočtu predstavujú príjmy z privatizácie 66 % podielu v Slovenských elektrárnach, a.s., Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. a letísk Bratislava a Košice. Súčasne FNM SR očakáva úhradu finančných prostriedkov z doteraz uzavretých zmlúv, pričom do plánovaných príjmov sú zahrnuté iba tie, u ktorých platcovia nie sú v sklze s úhradami voči fondu. Významnou, i keď z hľadiska plánovania rizikovou položkou, sú príjmy z dividend, ktorých výška závisí od dosiahnutého hospodárskeho výsledku najmä prirodzených monopolov, ako i rozhodnutia valného zhromaždenia príslušných akciových spoločností. Očakávané príjmy z dividend sú vo výške 14 000,0 mil. Sk.

Od naplnenia hlavne týchto dvoch príjmových položiek v rozhodujúcej miere závisí aj celá realizácia výdavkovej časti rozpočtu fondu pre rok 2006. Použitie majetku FNM SR je možné iba v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 92/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Navrhované výdavky FNM SR v roku 2006 sú vo výške 25 736,9 mil. Sk.

Návrh FNM SR k použitiu majetku fondu vo vzťahu na očakávané príjmy a výdavky je podložený a reálny za predpokladu naplnenia rizikových príjmových položiek v oblasti privatizácie, ktoré závisia v plnom rozsahu od rozhodnutia vlády, resp. NR SR.

2.2.9 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „ÚDZS“)

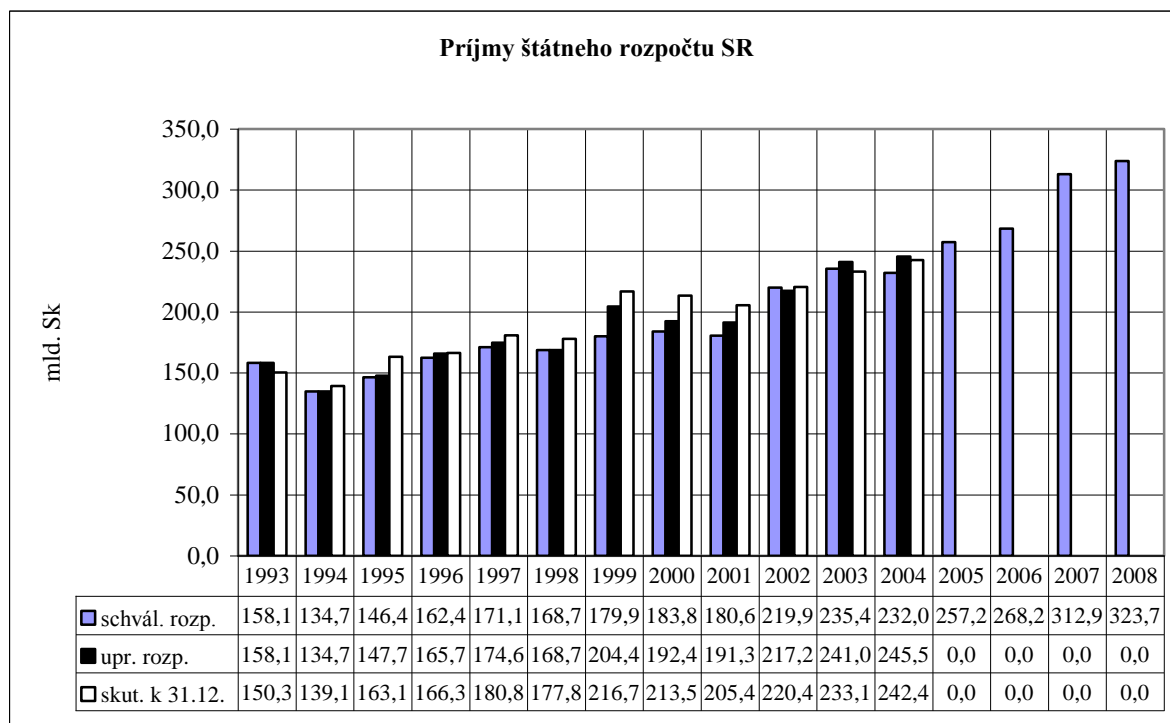
ÚDZS, ktorého úlohou je vykonávať dohľad nad rozsahom a kvalitou poskytovanej zdravotnej starostlivosti a nad dodržiavaním zákonov a štandardov zdravotného poistenia, sa stane súčasťou sektora verejnej správy až v roku 2006, čo je dôvodom zahrnutia jeho rozpočtu do návrhu RVS na roky 2006 - 2008. Špecifikom jeho rozpočtu sú príjmy z príspevkov zdravotných poisťovní na financovanie činnosti ÚDZS z poistného po jeho prerozdelení v príslušnom roku, ktoré sú v celom rozsahu príjmom tohto roku a následne sa prevádzajú v rámci zostatku z príslušného roka do nasledujúceho roka.

Rozpočet ÚDZS na rok 2006 je zostavený s vyrovnaným bilančným schodkom medzi príjmami a výdavkami vo výške 0,447 mld. Sk pri zohľadnení prevodu celého rozsahu príspevkov zdravotných poisťovní na činnosť ÚDZS za rok 2006 vo výške 0,393 mld. Sk do roku 2007.

Očakávaný 113,6 % - ný nárast nedaňových príjmov z administratívnych a iných poplatkov a platieb v roku 2006 hlavne z dôvodu väčšieho počtu správnych konaní súvisí s medziročným nárastom bežných výdavkov na správne činnosti o 0,057 mld. Sk na 0,384 mld. Sk. Určitú napätosť možno v roku 2006 očakávať v oblasti kapitálových výdavkov, ktoré medziročne poklesnú o 0,023 mld. Sk na 0,063 mld. Sk, a to hlavne v súvislosti s potrebou dobudovania úradu, vrátane jeho komplexného informačného systému a modernizácie nekroptických pracovísk.

3. K rozpočtovaniu príjmov štátneho rozpočtu

Príjmy štátneho rozpočtu tvoria daňové príjmy, nedaňové príjmy, granty a transfery. Vývoj rozpočtovania príjmov a dosiahnutej skutočnosti je uvedený v nasledovnom grafe:

Zdroj: Štátna pokladnica, MF SR

V roku 1993 sú v príjmoch ŠR zahrnuté odvody do Národnej poisťovne

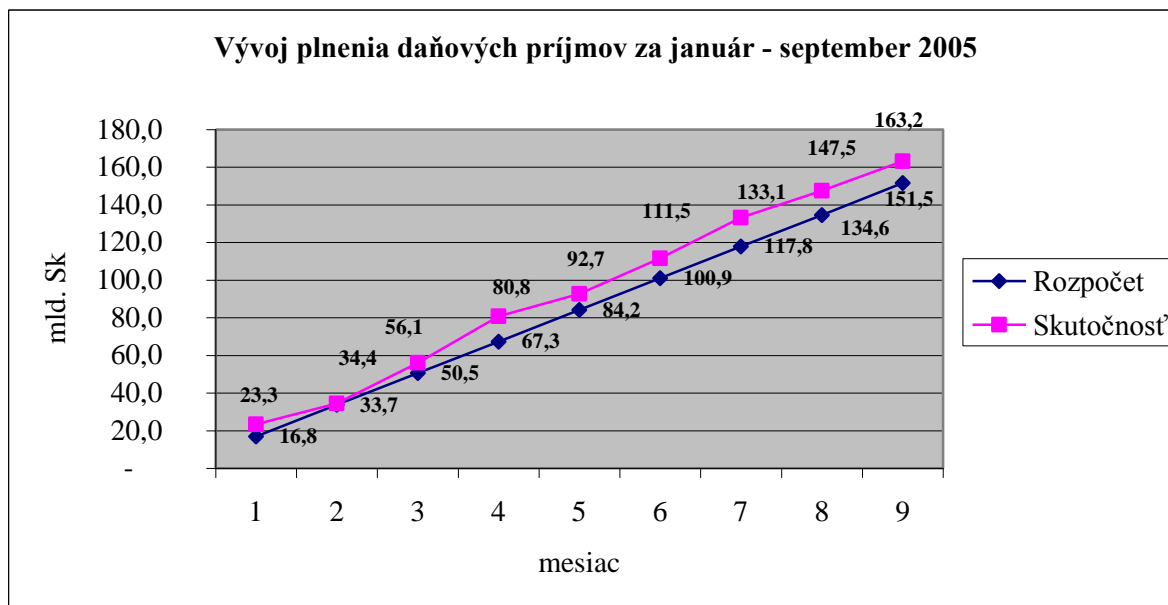
Z grafu je vidno, že úspešnosť odhadovania (prognózovania) príjmov je rozdielna. Za obdobie rokov 1993 - 2004 dosiahla priemerná absolútna odchýlka skutočných a schválených príjmov štátneho rozpočtu hodnotu 7,4 % a priemerná absolútna odchýlka skutočných a upravených príjmov štátneho rozpočtu bola vo výške 4,8 %.

3.1 Daňové príjmy

Daňové príjmy sú na rok 2006 rozpočtované v sume 211,2 mld. Sk čo je oproti rozpočtu na rok 2005 viac o 9,2 mld. Sk. Odhad daňových príjmov MF SR k 31.12.2005 predstavuje sumu 214,3 mld. Sk, čo je o 3,1 mld. Sk viac ako je rozpočtovaná suma daňových príjmov na rok 2006. Podľa údajov Štátnej pokladnice k 30.09.2005 bol rozpočet daňových príjmov plnený v sume 163,2 mld. Sk čo predstavuje vyššie plnenie o 7,7 % oproti jeho alikvotnej časti. Z prepočítania vývoja reálneho plnenia jednotlivých položiek daňových príjmov z údajov Štátnej pokladnice (konečné stavy za mesiace január - september roku 2005 vid' graf na str. 27) NKÚ SR odhaduje, že plnenie daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2005 môže prekročiť rozpočtované daňové príjmy o viac ako 15 mld. Sk (t.j., že môže dosiahnuť sumu až 217,0 mld. Sk).

NKÚ SR pri predikcii daňových príjmov vychádzal z ich skutočného plnenia v roku 2004 a zo skutočného vývoja za 9 mesiacov roka 2005. Výber daní k 30.09.2005 dosiahol úroveň 163,2 mld. Sk, čo predstavuje alikvotné plnenie štátneho rozpočtu na 107,7 %.

Uvedenú tendenciu plnenia daňových príjmov potvrdilo aj ich plnenie k 31.10.2005 vo výške 185,9 mld. Sk. MF SR odhaduje plnenie daňových príjmov v roku 2005 v sume 214,3 mld. Sk.

Porovnanie rožpočtu daňových príjmov na roky 2005 a 2006 a odhadu plnenia rožpočtu na rok 2005 je v nasledovnej tabuľke:

(v mil. Sk)

Druh príjmu	Rožpočet 2005	Plnenie k 30.09.	Odhad 2005*	Rožpočet 2006
Daňové príjmy ŠR spolu	201 993	163 232	217 027	211 157
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	38 523	39 170	46 640	43 144
z toho: Daň z príjmov fyzických osôb	2 057	2 264	2 468	2 493
Daň z príjmov právnických osôb	30 066	33 801	39 793	36 181
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	6 400	3 105	4 379	4 470
Domáce dane na tovary a služby	162 742	122 827	168 970	167 413
z toho: DPH	117 339	87 105	118 314	115 497
Spotrebné dane	45 371	35 701	50 628	51 914
Dane z použ. tovarov a z povolenia na výkon činnosti	32	21	28	2
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií (dovozné clo)	728	389	518	600
Iné dane a daň. príjmy z minulej daň. sústavy	0	845	900	0

Zdroj: ŠZÚ SR za rok 2004, zákon o ŠR SR na rok 2005 a návrh rožpočtu na rok 2006

*odhad NKÚ SR z podkladov Štátnej pokladnice o vývoji daňových príjmov v roku 2004 a k 30.09.2005

Na lepšom plnení daňových príjmov oproti schválenému rožpočtu na rok 2005, ako aj oproti skutočnosti roku 2004 sa najvýraznejšie podieľa vývoj plnenia dane z príjmov právnických osôb, ktorej výnos NKÚ SR predpokladá k 31.12.2005 prekročiť o viac ako 9,7 mld. Sk. U spotrebných daní sa predpokladá prekročenie o vyše 5,3 mld. Sk.

NKÚ SR z doterajšieho plnenia daní vyberaných zrážkou predpokladá, že v tejto položke bude výpadok oproti rožpočtu roku 2005 o viac ako 2 mld. Sk. Výpadok očakáva aj u dane z medzinárodného obchodu a transakcií o viac ako 0,2 mld. Sk.

Pri rozpočtovaní daňových príjmov na rok 2006 MF SR predpokladá zmenu platenia DPH pri dovoze tovaru z krajín mimo EÚ, keď platitelia nebudú platiť colnému úradu ale príslušnému daňovému úradu pri podaní daňového priznania.

Rozpočet verejnej správy na roky 2005 - 2007 uvažoval so zvýšením spotrebnej dane z tabakových výrobkov na úroveň požadovanú smernicou EÚ v roku 2007. Z dôvodu dodržania Maastrichtského kritéria posunie sa termín zvýšenia sadzieb na rok 2006. V roku 2006 sa z tohto titulu očakáva dodatočný výnos dane v sume 1,3 mld. Sk na aktuálnej i hotovostnej báze.

Smernica EÚ rozširujúca okruh predmetov zdanenia u spotrebnej dane z minerálneho oleja o zemný plyn, elektrickú energiu a pevné palivá (uhlie, koks), ktorú sa SR zaviazala prijať, je v štádiu diskusie o spôsobe jej aplikácie v praxi, preto prognóza daní na roky 2006 - 2008 nepočíta s výnosom z týchto daní. Zvýšenie základnej sadzby spotrebnej dane z liehu z 25 000 Sk/hl alkoholu na 28 300 Sk/hl alkoholu a zníženej sadzby z 12 500 Sk/hl alkoholu na 14 150 Sk/hl alkoholu by malo priniesť do rozpočtu roku 2006 dodatočný výnos v objeme 500 mil. Sk.

V zmysle nariadenia vlády SR č. 50/2002 Z.z. úhrady za dobývací priestor, úhrady za vydobyté nerasty a úhrady za uskladňovanie plynov alebo kvapalín sa platia na osobitný účet štátneho rozpočtu vedený príslušným obvodným banským úradom. Tieto úhrady Daňové riaditeľstvo SR (ďalej len „DR SR“) nezahŕňa do daňových príjmov, ani nevedie o nich evidenciu, preto NKÚ SR odporúča podpoložku dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti v sume 2 mil. Sk rozpočtovať a evidovať v nedaňových príjmoch.

NKÚ SR na základe doterajšieho vývoja plnenia daňových príjmov a ich očakávaného plnenia k 31.12.2005 ako aj na základe celkového očakávaného rastu ekonomiky a rastu nominálnych miezd očakáva mierne vyšší rast daňových príjmov než ako sa rozpočtujú na rok 2006. Z týchto dôvodov hodnotí rozpočet daňových príjmov na rok 2006 v sume 211 157 mil. Sk skôr mierne konzervatívny ako realistický.

Potenciálnym zdrojom daňových príjmov sú aj daňové nedoplatky. Od roku 2002 daňová správa v zmysle § 65 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave daňových orgánov (ďalej len „zákon o správe daní“) vykonáva odpisovanie daňových nedoplatkov. Nevymožiteľné nedoplatky sa buď vykazujú v pomocnej evidencii, alebo ich odpísaním daňový nedoplatok zanikne. Je to najmä v prípadoch ak je zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku, alebo po skončení konkurzného konania a likvidácie daňového dlžníka jeho majetok nepostačuje na vyrovnanie daňového nedoplatku. Daňové nedoplatky v členení podľa ich vymožiteľnosti v rokoch 2002 - 2004 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

(v mil. Sk)

Daňové nedoplatky	31.12.2002	k 31.12.2003	k 31.12.2004
Vymožiteľné	31 120	31 743	32 941
Nevymožiteľné	12 476	18 552	24 129
Prihlásené do konkurzu a vyrovnania	28 407	31 020	10 361
Spolu daňové nedoplatky	75 003	81 315	67 431

Zdroj: NKÚ SR, DR SR

DR SR v zmysle § 65b zákona o správe daní v novembri a decembri 2004 uzavrelo so Slovenskou konsolidačnou, a.s. 11 zmlúv o postúpení daňových pohľadávok v celkovej

sume 24 377 mil. Sk. Ide o daňové pohľadávky, ktoré vznikli pred 31.12. 2002 u daňových dlžníkov, ktorí sú v konkurze. Výťažok z týchto pohľadávok bol k 30.09.2005 vo výške 32 833 tis. Sk. Medziročný pokles daňových nedoplatkov o 13 884 mil. Sk v najväčšej miere ovplyvnilo ich odpísanie z pomocnej evidencie. Na základe uznesenia vlády č. 667 zo 07.09.2005 sa majú po zmenách zákona o správe daní previesť na SK, a.s. v roku 2006 pohľadávky voči dlžníkom v konkurze v sume 11 - 15 mld. Sk, ktoré vznikli od 01.01.2003 do 31.12.2005.

Pre zlepšenie dobrovoľného platenia daní vytvorila daňová správa informačný servis pre daňovníkov jednak prostredníctvom internetu ale aj priamym stykom, kde poskytuje informácie o spôsobe platenia daní a o účtovníctve. K dosiahnutiu lepšej pozície bráni pretrvávajúca zlá finančná disciplína niektorých daňových subjektov a nízka vymožiteľnosť práva. Na účinnejšie vymáhanie nedoplatkov, resp. efektívnosť a účelnosť práce správcov a kontrolórov daní majú vplyv aj pretrvávajúce problémy s daňovým informačným systémom APV DIS a jeho neprepojenie na iné informačné systémy, z ktorých by bolo možné čerpať údaje o daňových dlžníkoch (colný informačný systém, správa katastra nehnuteľností, evidencia motorových vozidiel, evidencia obyvateľstva). Prácu komplikujú aj časté odstávky daňového informačného systému z dôvodu nutných reinstalácií, ktoré vyplývajú jednak z technických problémov ale najmä z potreby zapracovania noviel zákonov do systému.

3.1.1 Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku

Odhad výnosu dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku je po zohľadnení prevodu podielu daní obciam a VÚC v návrhu štátneho rozpočtu na rok 2006 rozpočtovaný sumou 43 144,0 mil. Sk, čo je v porovnaní s rozpočtom na rok 2005 viac o 4 621,0 mil. Sk. Podiel rozpočtových výnosov týchto daní na celkových daňových príjmoch štátneho rozpočtu sa v roku 2006 má zvýšiť na 20,4 %, resp. na 20,6 % v roku 2007 oproti podielu 19,1 % v roku 2005. Táto tendencia svedčí o stabilizácii financovania verejnej správy v rokoch 2005, 2006 a 2007.

Daň z príjmov fyzických osôb je pre rok 2006 rozpočtovaná sumou 39 302,0 mil. Sk, čo je o 6 117,0 mil. Sk viac ako v roku 2005. Z uvedenej sumy je výnos rozpočtov obcí rozpočtovaný v sume 27 589,0 mil. Sk a výnos VÚC v sume 9 220,0 mil. Sk. Výnos tejto dane do štátneho rozpočtu je pre rok 2006 odhadovaný v sume 2 493,0 mil. Sk, čo je oproti roku 2005 viac o 445,0 mil. Sk.

Z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti v roku 2006 podiel štátneho rozpočtu predstavuje sumu 2 185,0 mil. Sk a z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti je do štátneho rozpočtu odhadovaná suma 308,0 mil. Sk.

NKÚ SR považuje odhadovaný rozpočet dane z príjmov fyzických osôb za mierne podhodnotený, vzhľadom na vývoj plnenia k 30.09.2005 v sume 2 264,5 mil. Sk, t.j. alikvotné plnenie na 146,8 %.

Daň z príjmov právnických osôb je rozpočtovaná sumou 36 181,0 mil. Sk, čo je o 4 884,0 mil. Sk viac ako bol rozpočet na rok 2005. Výnos tejto dane, podobne ako v roku 2005, bude celý príjmom štátneho rozpočtu lebo nepatrí k podielovým daniam. Pri rozpočtovaní tejto dane na rok 2006 a na ďalšie roky sa očakáva vyšší výnos v dôsledku prílevu zahraničných investícií. NKÚ SR odhaduje prekročenie plnenia štátneho rozpočtu

u tejto dane v roku 2005 o viac ako 9,7 mld. Sk. Aj na základe uvedeného vývoja NKÚ SR považuje rozpočet tejto dane na rok 2006 v sume 36 181,0 mil. Sk za mierne podhodnotený.

Rozpočet dane z príjmov vyberanej zrážkou na rok 2005 v sume 6 400,0 mil. Sk predstavuje len 56,1 % schváleného rozpočtu na rok 2004. Napriek tomuto nižšiemu rozpočtovaniu sa očakáva nesplnenie tejto dane. MF SR odhaduje plnenie za rok 2005 v objeme 4 317,0 mil. Sk, čo predstavuje plnenie rozpočtovanej sumy na 67,5 %. Rozpočet na rok 2006 u tejto dane vo výške 4 470,0 mil. Sk, t.j. približne na úrovni očakávanej skutočnosti v roku 2005, NKÚ SR považuje za reálny.

3.1.2 Domáce dane na tovary a služby

Návrh rozpočtu na rok 2006 predpokladá výnos týchto daní v sume 167 411,0 mil. Sk, čo je oproti rozpočtu na rok 2005 viac o 4 701,0 mil. Sk. MF SR počíta s vyšším výnosom zo spotrebných daní najmä z dôvodu úprav sadzieb daní z tabaku a tabakových výrobkov od 01.01.2006.

Daň z pridanej hodnoty je na rok 2006 rozpočtovaná v sume 115 497,0 mil. Sk, čo je oproti roku 2005 menej o 1 841,7 mil. Sk. Zníženie výnosu MF SR odôvodňuje zmenou spôsobu platenia DPH pri dovoze z tretích krajín, keď sa má platiť rovnako daňovým úradom ako pri intrakomunitárnych obchodoch v rámci EÚ. Doposiaľ sa tieto platby realizovali cez colné úrady. Tým sa zjednoduší daňové konanie pri uplatňovaní odpočtov DPH. Ďalší faktor, ktorý ovplyvní výnos DPH je to, že Diaľničná spoločnosť sa stala platiteľom DPH a novopostavené diaľnice nebudú zdaňované DPH.

Aj v EÚ sa táto daň považuje za najrizikovejšiu z hľadiska daňových únikov, preto v rámci EUROSAI (organizácia združujúca najvyššie kontrolné inštitúcie Európy) bola zriadená komisia na boj proti podvodom v oblasti DPH, v ktorej má aj NKÚ SR svojho zástupcu. NKÚ SR zamerá aj svoje kontrolné aktivity na túto oblasť a spolu s NKÚ ČR vykonáva kontrolu správy DPH so zameraním na intrakomunitárne obchodovanie v rámci EÚ najmä pri obchodovaní s ČR.

Napriek súčasnému lepšiemu plneniu tejto dane oproti rozpočtu s prihliadnutím na uvedené odôvodnenie rozpočtovania výnosu z DPH na rok 2006, NKÚ SR považuje tento odhad za realistický.

Spotrebné dane sú rozpočtované na rok 2006 v sume 51 914,0 mil. Sk, čo je o 6 542, 8 mil. Sk viac ako v rozpočte na rok 2005. Rozpočet týchto daní na rok 2006 je mierne nad odhadom skutočnosti (50 628 mil. Sk), ktorú NKÚ SR predpokladá dosiahnuť k 31.10.2005. V prípade zabezpečenia legislatívnej stability, rastúcej verejnej spotreby, ako aj spotreby domácností, NKÚ SR predpokladá, že sa prognózované výnosy zo spotrebných daní v roku 2006 splnia.

3.1.3 Dane z medzinárodného obchodu a transakcií

Na základe súčasného vývoja plnenia týchto daní, pri ktorých MF SR očakáva výnos v sume 567,0 mil. Sk, NKÚ SR hodnotí rozpočtovanie týchto daní na rok 2006 v sume 600,0 mil. Sk ako realistické.

3.2 Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov

Iné ako daňové príjmy sú tvorené nedaňovými príjmami, grantami a transfermi. Na celkových príjmoch štátneho rozpočtu participujú v relatívnom vyjadrení 21,3 % v roku 2006, v roku 2007 tento podiel predstavuje 26,5 % a v roku 2008 dosahujú 24,1 %. V štruktúre iných ako daňových príjmov rozhodujúcimi príjmami sú príjmy z rozpočtu EÚ, ktoré sa dostávajú do zdrojov štátneho rozpočtu formou transferov.

Relatívne stabilný je podiel nedaňových príjmov na celkových príjmoch štátneho rozpočtu, a to 5,6 % v roku 2006, v roku 2007 na úrovni 4,3 % a 4,4 % v roku 2008. V relácii k HDP sa úroveň nedaňových príjmov v rozpočtovom rámci 2006 - 2008 v porovnaní s rozpočtom 2005 postupne znižuje. V jednotlivých rokoch dosahuje hodnoty 0,97 %, 0,82 % a 0,81 % z HDP.

V medziročnom porovnaní sa iné ako daňové príjmy v roku 2006 rozpočtujú sumou vyššou o 1 781,8 mil. Sk. Táto suma je výsledkom kompenzácie nižších príjmov z úrokov z domácich a zahraničných úverov a iných nedaňových príjmov, navýšenia rozpočtovanej sumy dividend realizovaných prostredníctvom FNM SR a jednotlivých rozpočtových kapitol, nárastom administratívnych a iných poplatkov v zmysle pripravovaných noviel zákona č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a najmä relevantným zvýšením finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ.

Návrh rozpočtu s pohľadom na vývoj plnenia rozpočtu v predchádzajúcom období je uvedený v nasledovnej tabuľke:

(v tis. Sk)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2004	Rozpočet 2005	Plnenie k 30.09. 2005	Rozpočet 2006	Rozpočet 2007	Rozpočet 2008
Nedaňové príjmy	21 054 700	15 613 798	15 058 400	14 920 699	13 464 235	14 382 963
Granty a transfery	9 668 600	39 618 749	10 348 400	42 093 629	69 393 761	63 544 122
Spolu	20 723 300	55 232 547	25 406 800	57 014 328	82 857 996	77 927 085

Zdroj: MF SR, návrh RVS 2006 - 2008

3.2.1 Nedaňové príjmy

Návrh rozpočtu nedaňových príjmov podľa jednotlivých kategórií je uvedený v nasledovnej tabuľke:

(v tis. Sk)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2004	Rozpočet 2005	Plnenie k 30.09.2005	Rozpočet 2006	Rozpočet 2007	Rozpočet 2008
Príjmy z podnik. a z vlastníctva majetku	1 301 700	1 083 675	1 461 600	2 117 038	1 449 260	1 464 102
Admin. a iné poplatky a platby	9 083 000	7 092 488	6 056 100	7 536 875	7 872 740	7 919 413
Kapitálové príjmy	279 400	95 900	274 400	1 348 219	246 748	1 147 228
Úroky z domácich a zahr.úverov,pôžičiek a vkladov	2 579 800	3 523 839	2 208 100	1 112 937	1 161 870	1 190 947
Iné nedaňové príjmy	7 810 800	3 817 896	5 059 300	2 805 630	2 733 617	2 661 273
Nedaň. príjmy spolu	21 054 700	15 613 798	15 058 400	14 920 699	13 464 235	14 382 963

Zdroj: MF SR, návrh RVS 2006 - 2008

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku sú determinované výškou nájomného za prenájom pozemkov, budov, objektov a priestorov vo vlastníctve štátu a očakávanou výškou dividend od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu. Príjmy v tejto kategórii sú v roku 2006 rozpočtované sumou zodpovedajúcou takmer dvojnásobku rozpočtovanej čiastky predchádzajúceho roka. V tejto kategórii príjmov sa predpokladá získanie dividend od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu - Transpetrol, a.s., Tipos, a.s., Slovak Telecom, a.s. a Správa služieb diplomatickému zboru, a.s.

Riziko v dosiahnutí rozpočtovanej výšky vyplýva zo skutočnosti, že v prípade spoločnosti Transpetrol, a.s. z dôvodu predbežného opatrenia Najvyššieho súdu SR bola pozastavená výplata dividend až do dňa právoplatnosti rozhodnutia o merite veci vedenej na Krajskom súde a v spoločnosti Slovak Telecom, a.s., kde do výkonu dividendovej politiky výrazne zasahuje majoritný zahraničný akcionár. Riziko naplnenia príjmov z prenájomu je aj v rezorte MZV SR vzhľadom na odpredaj nepoužívaného majetku SR v zahraničí.

Jednorazovým príjmom rozpočtu by mal byť príjem z SPP, a.s. na program zatepľovania domov a bytov vo výške 200 mil. Sk.

Administratívne a iné poplatky a platby sú rozpočtované sumou 7 536 875 tis. Sk s medziročným nárastom 6,3 %. Najvyšší objem budú zabezpečovať kapitoly VPS, MV SR, MDPT SR, MS SR a MPSVR SR. Podľa vykazovaného vývoja plnenia je uvažovaná výška reálne dosiahnuteľná. Predpokladá však aj prijatie noviel citovaných zákonov.

Výrazný nárast kapitálových príjmov súvisí s predpokladaným predajom nepotrebného majetku v správe MZV SR a MF SR a nehnuteľností sídla GR SND, Divadla P.O. Hviezdoslava a nezastavaných pozemkov patriacich k novostavbe SND.

Rozpočtovaný príjem z úrokov z domácich a zahraničných úverov a pôžičiek a vkladov, ktorý tvoria úroky z poskytnutých pôžičiek, návratných finančných výpomocí a úroky spojené s likviditou jediného účtu v Štátnej pokladnici, je v relácii s vývojom istín z poskytnutých návratných finančných výpomocí a korešponduje s úsporou nákladov súvisiacich s alokáciou likvidity na obsluhu potrieb deficitného hospodárenia štátneho rozpočtu a štátneho dlhu.

V rámci iných nedaňových príjmov je relevantnou položkou príjmov z výťažkov hazardných hier rozpočtovaných v kapitole VPS sumou 1 700 mil. Sk. Opierajúc sa o hodnotenie plnenia týchto tržieb v predchádzajúcom období za predpokladu zachovania tendencie vkladov a výhernosti je uvedená suma reálne dosiahnuteľná.

3.2.2 Granty a transfery

Príjmy ŠR v podobe grantov a transferov sú rozpočtované na rok 2006 v sume 42 093 629 tis. Sk s medziročným nárastom v absolútnom vyjadrení 2 474 880 tis. Sk. Najvyššou sumou na tejto kategórii participujú prostriedky z rozpočtu EÚ, a to 27 880 280 tis. Sk. Predmetný objem smeruje do siedmich rozpočtových kapitol na úhradu výdavkov v rámci spoločných programov SR a EÚ a do príjmu kapitoly VPS ako špeciálna kompenzačná platba. Podľa výsledkov publikovaných MF SR k 30.09.2005 získala SR z rozpočtovaných prostriedkov EÚ sumu len 9 862,3 mil. Sk, čo generuje významné riziko nízkeho čerpania prostriedkov aj v roku 2006.

Objem tuzemských grantov a transferov je tvorený kapitolou VPS, v ktorej sú zahrnuté príjmy z dividend z podnikov s majetkovou účasťou štátu. Ide o príjmy, ktoré realizuje FNM SR z dôvodu vlastníctva akcií a ktoré sú určené na posilnenie štátnych finančných aktív s následným prevedením do príjmov štátneho rozpočtu. V nadväznosti na očakávané výsledky hospodárenia akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu, ktorých akcionárske práva vykonáva MH SR, vzniká aj v položke tuzemských transferov riziko, najmä pokiaľ ide o dividendy opierajúce sa o vývoj finančných parametrov Slovenských elektrární, a.s., s avizovanou stratou v hospodárskom výsledku (približne vo výške 500 mil. Sk) a Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a.s. s výrazným poklesom ziskovosti s dosahom na výšku dividend odvádzaných štátu. Prehľad rozpočtového rámca a a vykázaného plnenia dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v tis. Sk)

Ukazovateľ	Skutočnosť 2004	Rozpočet 2005	Plnenie k 30.09.2005	Rozpočet 2006	Rozpočet 2007	Rozpočet 2008
Tuzemské transfery	5 103 900	13 111 075	486 100	14 213 349	14 224 573	14 238 035
Zahran. transfery	4 564 700	26 507 674	9 862 300	27 880 280	55 169 188	49 306 087
Transfery spolu	9 668 600	39 618 749	10 348 400	42 093 629	69 393 761	63 544 122

Zdroj: MF SR, návrh RVS 2006 - 2008

NKÚ SR vidí riziko možného nenaplnenia, resp. nižšieho plnenia, príjmov štátneho rozpočtu v získaní príjmov z dividend uvažovaných v nedaňových príjmoch a tuzemských transferoch, ktoré sú viazané na hospodárske ukazovatele akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu - na dosiahnutie adekvátneho disponibilného zisku a rozhodnutie akcionára o jeho rozdelení a príjmov z rozpočtu EÚ vzhľadom na množstvo neschválených projektov, ktoré by mali byť z týchto prostriedkov financované.

4. K rozpočtovaniu výdavkov štátneho rozpočtu

Na rok 2006 sa celkové výdavky štátneho rozpočtu rozpočtujú v sume 330,1 mld. Sk. V porovnaní s rokom 2005, keď boli výdavky štátneho rozpočtu rozpočtované vo výške 318,7 mld. Sk, táto suma predstavuje nárast o 3,6 %. Medziročná zmena celkových rozpočtovaných výdavkov štátneho rozpočtu bez výdavkov štátneho dlhu predstavuje zvýšenie o 6,1 %.

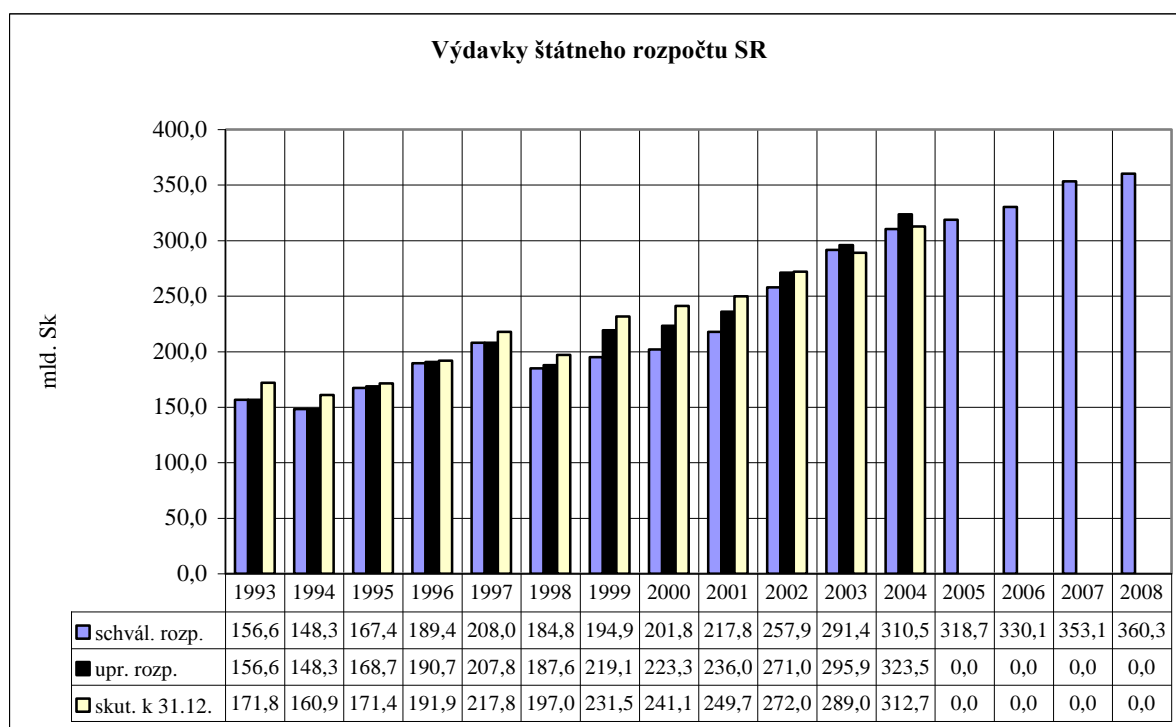
Bežné výdavky vrátane výdavkov štátneho dlhu sú rozpočtované vo výške 283,5 mld. Sk a kapitálové výdavky vo výške 46,7 mld. Sk. Rozpočet celkových výdavkov ŠR, bežných a kapitálových výdavkov v roku 2005 a 2006 a predikciu vývoja do roku 2008 dokumentuje nasledovná tabuľka:

(v tis. Sk)

Ukazovateľ	Rozpočet 2005	Predikcia 2006	Predikcia 2007	Predikcia 2008
I. Celkové výdavky	318 749,9	330 139,4	353 132,5	360 297,6
A. Bežné výdavky	276 983,7	283 455,1	315 581,3	328 454,5
Z toho výdavky štátneho dlhu	30 296,0	24 027,9	31 987,9	31 254,2
B. Kapitálové výdavky	41 766,2	46 684,3	37 551,2	31 843,1
II. Celkové výd. bez štátneho dlhu	288 453,9	306 111,5	321 144,6	329 043,4
A. Bežné výdavky	246 687,7	259 427,2	283 593,4	297 200,3
B. Kapitálové výdavky	41 766,2	46 684,3	37 551,2	31 843,1

Zdroj: Štátna pokladnica, MF SR

Vývoj rozpočtovaných a skutočných výdavkov štátneho rozpočtu v rokoch 1996 až 2004, v porovnaní so schváleným štátnym rozpočtom SR na rok 2005 a návrhom RVS na roky 2006 - 2008, dokumentuje nasledovný graf:

Zdroj: NKÚ SR, DataCentrum, Štátna pokladnica, MF SR, návrh RVS 2006 - 2008

4.1 Bežné výdavky

Rozpočet bežných výdavkov v návrhu RVS na roky 2006 až 2008 v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2005 a zastúpenie jednotlivých kategórií bežných výdavkov uvádza nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)					
Hlavná kategória/ Kategória	Výdavky podľa jednotlivých druhov	Rozpočet 2005	Predikcia 2006	Predikcia 2007	Predikcia 2008
600	Bežné výdavky spolu	276 975,1	283 455,1	315 581,3	328 454,5
610	Mzdy, platy, služ.p. a ost.osob.vyrov.	35 734,8	38 617,7	40 869,2	42 751,2
620	Poistné a príspevok do poisťovní	11 596,4	12 616,1	13 438,0	14 095,1
630	Tovary a ďalšie služby	41 527,5	43 133,2	68 912,1	77 402,6
640	Bežné transfery	157 820,3	165 060,2	160 374,1	162 951,4
650	Splácanie úr. a ost. platby súv. s úvermi*	30 296,0	24 027,9	31 987,9	31 254,2

Zdroj: NKÚ SR

* Výdavky na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, predstavujú výdavky štátneho dlhu

Nárast bežných výdavkov bez výdavkov štátneho dlhu v roku 2006 v korunovom vyjadrení v sume 12 739,5 mil. Sk (5,2 %) oproti roku 2005 zohľadňuje očakávanú priemernú čistú infláciu 2,0 % a špecifiká jednotlivých kapitol. Najväčší prírastok v roku 2006 oproti predchádzajúcemu roku je v kategórii 610 - mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné

vyrovnania vo výške 8,1 % a v kategórii 620 - poisťovní a príspevok do poisťovní vo výške 8,8 %.

Podiel zastúpenia jednotlivých druhov výdavkov na bežných výdavkoch v roku 2006 zostáva až na malé rozdiely zachovaný. Bežné transfery tvoria aj v roku 2006 viac ako polovicu bežných výdavkov. V návrhu RVS na roky 2006 až 2008 sú bežné výdavky rozpočtované bez štátneho dlhu. V rokoch 2007 a 2008 dochádza k medziročnému rastu bežných výdavkov o 9,3 % a 4,8 %. Dôvodom vyššieho rozpočtovania bežných výdavkov v nasledujúcich rokoch je rozpočtovanie nerozdelenej rezervy vlády na prioritné projekty a prostriedky EÚ rozpočtované na programové obdobie 2007 - 2013.

4.1.1 Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

4.1.1.1 Zamestnanosť v sektore verejnej správy

Zamestnanosť v sektore verejnej správy vykazuje dlhodobý klesajúci trend. Pokles počtu zamestnancov zohľadňuje zámery vlády súvisiace s realizáciou reformy verejnej správy a s prijímaním racionalizačných opatrení. Predpokladaný počet zamestnancov verejnej správy v roku 2006 návrh rozpočtu neuvádza. V roku 2005 je uvažovaný stav zamestnancov v sektore verejnej správy z celkového počtu 399 598 zamestnancov o 1,55 % nižší ako v roku 2004.

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2006 až 2008 predpokladá, že priemerná mzda v sektore verejnej správy v roku 2005 dosiahne úroveň priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR. Vytvára sa tým priestor pre medziročný rast priemerných plátov zamestnancov financovaných zo štátneho rozpočtu (vrátane prenesených kompetencií na regionálne školstvo) v roku 2006 o 7,4 % oproti roku 2005.

4.1.1.2 Zamestnanosť v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti kapitol štátneho rozpočtu bez regionálneho školstva

V návrhu RVS na roky 2006 až 2008 sa naďalej uplatňujú princípy: nezvyšovať počet zamestnancov rozpočtových kapitol a umožniť čerpanie finančných prostriedkov získaných zo zrušených funkčných miest na zlepšenie odmeňovania zamestnancov aj v roku 2008.

V rozpočte verejnej správy na rok 2006 sa ako záväzný ukazovateľ ŠR osobitne rozpočtuje objem výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania pre zamestnancov rozpočtových organizácií vo výške 38 617,7 mil. Sk a rozdelenie limitov počtu zamestnancov rozpočtových kapitol.

Z porovnania systematizácie zamestnancov v roku 2005 s rokom 2006 (bez systematizácie colníkov, príslušníkov hasičského a záchranného zboru, policajtov v štátnej službe) vyplýva, že celkovo sa limit štátnozamestnaneckých miest na rok 2006 oproti 2005 znížil o 32 štátnozamestnaneckých miest. V tom limit počtu štátnozamestnaneckých miest v ústredných orgánoch štátnej správy na rok 2006 sa zvýšil o 286 miest.

Limit počtu zamestnancov v kapitolách štátneho rozpočtu, bez štátnych zamestnancov, sa na rok 2006 znížil o 335 zamestnancov, z toho počet zamestnancov aparátov ústredných orgánov sa zvýšil o 132.

Systematizácia/limity	rozpočtová kapitola/ústredný orgán	rok 2005	rok 2006
Systematizácia štátnych zamestnancov	počet zam. v rozpočtových kapitolách	41 600	41 568
	z toho: ústredný orgán	7 524	7 810
Limity zamestnancov okrem štátnych zamestnancov	počet zam. v rozpočtových kapitolách	97 859	97 524
	z toho: aparáty ústredných orgánov	4 057	4 189

Zdroj: MF SR

Priemerný predpokladaný mesačný mzdový výdavok zamestnancov ústredných orgánov rozpočtových kapitol v roku 2006 pri plánovanom počte zamestnancov uvádza nasledujúca tabuľka:

(v Sk)

Názov rozpočtovej kapitoly	priemerný predpokladaný mesačný mzdový výdavok zamestnanca úradu – ústredného orgánu
MF SR	31 560
MZV SR	28 839
MDPaT SR	28 308
MH SR bez OBEO*	25 307
MP SR	24 583
MK SR	23 401
MV SR – len sekcia Verejnej správy	22 993
MŠ SR	22 510
MŽP SR	22 436
MS SR	22 373
MZ SR	21 485
MPSVaR SR	21 222
MVaRR SR	20 448

Zdroj: Návrh RVS 2006 - 2008

*OBEO - obchodno-ekonomické oddelenie zastupiteľského úradu v zahraničí

Pre prevažnú časť zamestnancov organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti rozpočtových kapitol bez regionálneho školstva sa v roku 2006 vytvára priestor na medzročný rast priemerných plátov vo výške 5,5 % s výnimkou niektorých skupín zamestnancov, pri ktorých sa postupuje osobitne.

4.1.1.3 Zamestnanosť v regionálnom školstve financovaná zo štátneho rozpočtu

Objem finančných prostriedkov na osobné výdavky pre zamestnancov regionálneho školstva na obdobie rokov 2006 až 2008 vo forme záväzného ukazovateľa sa v kapitole Ministerstva školstva SR osobitne nerozpočtuje. Priemerný mzdový rozpočtový výdavok zamestnanca regionálneho školstva v pôsobnosti MŠ SR v roku 2006 vzrastie o 7,8 %.

4.1.2 Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní

Odvody za poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní sú rozpočtované vo výške 12 616 107 tis. Sk a vychádzajú z bázy celkových mzdových prostriedkov a ďalších špecifických skutočností rozpočtových kapitol. Oproti roku 2005 predstavuje objem rozpočtovaných prostriedkov na poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní nárast o 9,3 %.

4.1.3 Tovary a služby

V roku 2006 sa výdavky na tovary a služby rozpočtujú vo výške 43,1 mld. Sk. V porovnaní s rozpočtovanými výdavkami v roku 2005 sú v absolútnom vyjadrení vyššie o 1,6 mld. Sk. Podiel jednotlivých položiek výdavkov na výdavkoch kategórie výdavky na tovary a služby ostáva v roku 2006 takmer bez zmeny. Najväčší prírastok na výdavkoch tejto kategórie predstavujú výdavky na služby (40,1 %).

4.1.4 Bežné transfery

V roku 2006 sú bežné transfery rozpočtované vo výške 165,1 mld. Sk. Najväčší objem (76,7 mld. Sk) sa rozpočtuje jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, z toho najväčšiu časť predstavuje poisťné platené za zákonom určené skupiny osôb a štátne sociálne dávky. Transfery v rámci verejného sektora sú rozpočtované vo výške 47,9 mld. Sk. Suma 24,9 mld. Sk predstavujú dotácie nefinančným subjektom - právnickým a fyzickým osobám - podnikateľom, najmä prostredníctvom kapitoly MP SR a MDPT SR. Zahraničné transfery sa rozpočtujú v roku 2006 vo výške 15,3 mld. Sk vrátane odvodov a príspevkov do rozpočtu EÚ vo výške 14,2 mld. Sk. Transfery do tuzemských finančných inštitúcií sa rozpočtujú vo výške 0,3 mld. Sk.

4.1.5 Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi

Rozpočtovaný objem výdavkov ŠR súvisiacich so správou štátneho dlhu vo výške 24,0 mld. Sk vychádza z troch determinantov: úrokových sadzieb, kurzu SKK k cudzím menám a deficitu ŠR na jednotlivé roky 2006 až 2008. Tieto výdavky sú rozpočtované v kapitole VPS a predstavujú platené úroky a ostatné platby súvisiace s emitovanými ŠCP, likviditou jediného účtu, úvermi prijatými Slovenskou republikou a ostatnými poplatkami.

4.2 Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky na rok 2006 sú rozpočtované vo výške 46,7 mld. Sk, t.j. o 4,9 mld. Sk (12 %) viac ako v roku 2005. Porovnanie objemu jednotlivých kategórií kapitálových výdavkov a ich podielu na rozpočte hlavnej kategórie v rokoch 2005 a 2006 uvádza nasledovná tabuľka:

(v mil. Sk)

Hl. kat./ Kat.	Výdavky podľa jednotlivých druhov	Rozpočet 2005	podiel v %	Predikcia 2006	podiel v %	Predikcia 2007	podiel v %	Predikcia 2008	podiel v %
700	Kapitálové výdavky spolu	41 766,2	100	46 684,3	100	37 551,2	100	31 843,1	100
710	Obstarávanie kapitálových aktív	21 724,7	52	12 046,2	26	9 415,1	25	9 061,1	28
720	Kapitálové transfery	20 041,5	48	34 638,2	74	28 136,1	75	22 782,0	72

Zdroj: MF SR

Porovnaním štruktúry kapitálových výdavkov v návrhu RVS na roky 2006 - 2008 s RVS na rok 2005 je zrejma zmena v %-tuálnom podiele položiek kapitálových výdavkov.

4.2.1 Obstarávanie kapitálových aktív

Výdavky na obstarávanie kapitálových aktív sú rozpočtované vo výške 12,0 mld. Sk a sú určené na obstarávanie kapitálových aktív z vlastných zdrojov rozpočtov. Z toho suma 6,5 mld. Sk je určená na realizáciu stavieb a ich technického zhodnotenia.

4.2.2 Kapitálové transfery

Zo zmeny podielu kapitálových transferov na celkových kapitálových výdavkoch v návrhu RVS na rok 2006 vo výške 34,6 mld. Sk oproti 20,0 mld. Sk v roku 2005, je zrejماً zmena v rozdeľovaní kapitálových výdavkov s orientáciou na Kapitálové transfery. Tieto platby sú vykonávané s cieľom umožniť príjemcom nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie a to zo zdrojov štátneho rozpočtu. Najväčšia časť rozpočtovaných kapitálových transferov, vo výške 24,5 mld. Sk, je určená na transfery nefinančným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom, t.j. na financovanie podnikateľských aktivít súkromnej sféry. Znamená to zvýšenú podporu štátu smerom k právnickým a fyzickým osobám podnikateľom v rokoch 2006 až 2008.

4.3 Rozpočty vybraných kapitol štátneho rozpočtu

Ministerstvo obrany SR

Obranné výdavky na rok 2006 sú rozpočtované v sume 28,5 mld. Sk, čo predstavuje 1,86 % HDP. Najväčšiu časť obranných výdavkov tvorí rozpočet MO SR vo výške 27,9 mld. Sk. V návrhu štátneho rozpočtu na rok 2006 sú akceptované úlohy a finančné prostriedky z Programového plánu rezortu ministerstva obrany na roky 2006 až 2011.

Na hospodársku mobilizáciu sú v návrhu štátneho rozpočtu na rok 2006 rozpočtované prostriedky vo výške 45 000 tis. Sk. Na plnenie úloh hospodárskej mobilizácie navrhované finančné prostriedky nie sú postačujúce predovšetkým v oblasti uchovania výrobných schopností, kde sa predpokladá úhrada nákladov uchovávateľom len v objeme 49 % ich požiadaviek. Požiadavky uchovávateľov boli v roku 2005 vo výške 72 000 tis. Sk a na rok 2006 sa predpokladajú vo výške 80 000 tis. Sk. Nárast požiadaviek vyplýva z rozšírenia predmetov uchovania a nárastu cien energií.

Ministerstvo vnútra SR

Návrh rozpočtu na rok 2006 stanovuje výdavky v sume 22 157 083 tis. Sk, z toho bežné výdavky v sume 19 173 748 tis. Sk a kapitálové výdavky v sume 2 983 335 tis. Sk. Nárast výdavkov celkom predstavuje v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2005 sumu 1 142 080 ti. Sk, t.j. 5,4 %.

Návrh rozpočtu výdavkov v oblasti tovarov a služieb len čiastočne zohľadňuje predpokladaný nárast cien energií, zákonného poistenia motorových vozidiel, dane z nehnuteľností, znalečného, prípadne ďalší nárast cien pohonných hmôt a ďalších. V rámci rezortu bude potrebné riešiť nepriaznivú situáciu prijatím nevyhnutných úsporných opatrení.

V oblasti kapitálových výdavkov, vzhľadom obmedzenosť zdrojov, návrh rozpočtu na rok 2006 umožňuje realizovať okrem troch priorit vlády (SITNO, osobné doklady formátu EÚ, analyticko-koordinančné centrum Prezídia PZ) len najnutnejšie zámery rezortu v oblasti

obmeny, doplnenia a modernizácie materiálo-technickej základne a v oblasti investičnej výstavby. Neumožňuje zabezpečiť v plnom rozsahu biometriu osobných dokladov, integrovaný záchranný systém, systém vyzozumievania a varovania, koncepciu budovania štátnych archívov, obnovu špeciálnej techniky pre HaZZ a ďalších.

Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu budú v roku 2006 poskytnuté kapitole MV SR prostriedky z rozpočtu EÚ - v sume 23 446 tis. Sk v rámci predvstupového fondu PHARE, v sume 35 530 tis. Sk z Európskeho fondu pre utečencov a v sume 691 843 tis. Sk zo Schengenského prechodného fondu.

Pre úsek verejnej správy sú na rok 2006 rozpočtované výdavky v celkovej sume 2 478 813 tis. Sk, z toho pre krajské úrady 1 551 026 tis. Sk a na zabezpečenie volieb je rozpočtovaná suma 398 165 tis. Sk.

Ministerstvo životného prostredia SR

Rozpočet výdavkov v sume 6 717 788 tis. Sk pozostáva z prostriedkov EÚ na zabezpečovanie projektov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu vo výške 3 870 897 tis. Sk, z prostriedkov štátneho rozpočtu na spolufinancovanie povstupových fondov vo výške 902 187 tis. Sk a z prostriedkov štátneho rozpočtu na prevádzku a plnenie úloh rezortu vo výške 1 944 704 tis. Sk. V porovnaní s rokom 2005 sú výdavky štátneho rozpočtu na prevádzku a plnenie úloh rezortu nižšie o 271 874 tis. Sk.

V návrhu rozpočtu nie sú v plnom rozsahu zahrnuté výdavky na úhradu majetkovej ujmy za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemkov v chránenom území, na ktoré majú vlastníci pozemkov nárok v zmysle zákona o ochrane prírody a ktoré sú na rok 2006 kvantifikované v objeme 100 000 tis. Sk.

Rizikom v súvislosti s návrhom štátneho rozpočtu na rok 2006 je oblasť vodného hospodárstva, kde nie sú pokryté potreby MŽP SR na riešenie protipovodňových opatrení (okrem projektov zo štrukturálnych fondov) formou úprav a rekonštrukcií vodných tokov pre Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. Tým je zároveň ohrozené pokračovanie financovania stavebných akcií začatých v roku 2005 z prostriedkov získaných v rámci priorit rozpočtu na rok 2005.

Ministerstvo školstva SR

Návrh rozpočtu na rok 2006 kapitoly MŠ SR stanovuje celkový objem výdavkov v sume 48 905 386 tis. Sk, čo predstavuje v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2005 zvýšenie o 4 205 349 tis. Sk. Z toho výdavky zo štátneho rozpočtu predstavujú sumu 48 259 335 tis. Sk a prostriedky z rozpočtu EÚ sumu 646 051 tis. Sk. Na spolufinancovanie sú zo štátneho rozpočtu určené prostriedky v sume 271 999 tis. Sk.

Z rozpočtu kapitoly MŠ SR v rokoch 2006 až 2008 tvorí rozhodujúcu časť rozpočet regionálneho školstva a rozpočet vysokých škôl. Výdavky na regionálne školstvo v roku 2006 predstavujú sumu 33 116 589 tis. Sk, čo je 68,6 % z rozpočtu kapitoly MŠ SR. V tejto sume sú zahrnuté rozpočtované výdavky na prenesený výkon štátnej správy v školstve v zmysle zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a výdavky na činnosť sekcie regionálneho školstva a priamo riadených organizácií, ktoré bezprostredne ovplyvňujú a napomáhajú riadnemu fungovaniu regionálneho školstva. Zákon

o výchove a vzdelávaní v školách a školských zariadeniach nie je doposiaľ prijatý, čo spôsobuje určité nejednoznačnosti vo financovaní škôl. V súčasnosti sa systémovo nerieši rozpočtovanie financií na rekonštrukciu a údržbu budov škôl, t.j. riešia sa iba havarijné stavy. Výdavky na vysoké školstvo predstavujú sumu 11 601 157 tis. Sk, čo je 24,0 % z rozpočtu kapitoly.

Dotácie do športu sú zahrnuté v rámci programu 026 Národný program rozvoja športu v SR, v rámci ktorého návrh rozpočtu stanovuje výdavky v sume 1 020 274 tis. Sk, čo je o 14,9 % viac v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V súčasnosti chýba zákon o športe, ktorý by vytvoril efektívnejší základ na realizáciu úloh v oblasti športu, najmä z hľadiska financovania a vytvoril by podmienky na kvalitatívne lepší vzťah štátu a športových občianskych združení a samosprávnych orgánov.

Ministerstvo zdravotníctva SR

Výdavky kapitoly MZ SR sú rozpočtované v sume 26 457 125 tis. Sk, čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcemu roku o 7,7 %. Hlavnými prioritami na rok 2006 sú:

- dobudovanie operačných stredísk tiesňového volania záchranej zdravotnej služby;
- dostavba budovy Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb v Košiciach;
- rekonštrukcia a dostavba Stredoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb Banská Bystrica;
- vybudovanie Detského kardiocentra SR v Bratislave;
- dobudovanie Inštitútu nukleárnej a molekulárnej medicíny v Košiciach.

Úlohy vyplývajúce pre rezort zdravotníctva z uznesení vlády sú v navrhnutom rozpočte pokryté.

Poistné platené štátom na rok 2006 je rozpočtované v sume 23 407 900 tis. Sk s predpokladaným počtom poistencov 3 081 603 s priemernou výškou na poistenca 633 Sk. Medziročný rast poistného plateného štátom je o 10,9 %. K 30.09.2005 štát za túto kategóriu osôb neuhradil Spoločnej zdravotnej poisťovni 180 mil. Sk.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Výdavky kapitoly na rok 2006, ktoré sa navrhujú v celkovej sume 48 926 695 tis. Sk, pokrývajú úlohy, ktoré pre kapitolu vyplývajú z prijatých zákonov a uznesení.

Návrh rozpočtu MPSVR SR na rok 2006 zohľadňuje doladovanie reformy sociálneho systému a úsilia naplňať ciele národnej politiky zamestnanosti. Sú v ňom rozpočtované zdroje na zvýšenie kvality služieb zamestnanosti a aktívnej politiky trhu práce z prostriedkov EÚ v sume 2 391 691 tis. Sk.

Výdavky na podporu rodiny sú navrhované v sume 21,6 mld. Sk, čo je v porovnaní s rokom 2005 viac o 5,7 mld. Sk. Prevažnú časť týchto výdavkov predstavuje prídavok na dieťa v sume 9,3 mld. Sk a rodičovský príspevok v sume 7,0 mld. Sk. Podpora rodiny je z verejných zdrojov zabezpečovaná aj daňovým bonusom, prostredníctvom ktorého získajú rodiny 7,4 mld. Sk. Celková podpora rodiny predstavuje 29,0 mld. Sk. Na objem výdavkov na podporu rodiny bude mať vplyv predpokladaná valorizácia prídavku na dieťa, valorizácia rodičovského príspevku, zjednotenie výšky rodičovského príspevku pre všetkých rodičov ako

aj predpokladaná valorizácia ostatných sociálnych dávok, ako napríklad príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok na pohreb a pod.

Ministerstvo kultúry SR

Návrh rozpočtu na rok 2006 stanovuje výdavky v sume 4 565 587 tis. Sk, z toho bežné výdavky v sume 3 722 765 tis. Sk a kapitálové výdavky v sume 842 822 tis. Sk. Porovnaním rozpočtu oproti roku 2005 je navrhnutý rozpočet ovplyvnený nárastom výdavkov kapitoly indexom 1,205 čo je však spôsobené nárastom kapitálových výdavkov na dokončenie SND vo výške 400 000 tis. Sk. Bez tejto sumy predstavuje nárast výdavkov kapitoly oproti roku 2005 index 1,099.

V navrhovanom rozpočte výdavkov kapitoly sú zahrnuté aj finančné prostriedky určené na prioritné projekty schválené vládou v celkovom objeme 460 000 tis. Sk a týkajú sa hlavne projektov: Obnovme si svoj dom; Podpora audiovizuálnej tvorby; Podpora návštevnosti kultúrnych aktivít; Podpora národnostných menšín.

Bežné výdavky v objeme 3 722 765 tis. Sk predstavujú oproti schválenému rozpočtu na rok 2005 zvýšenie indexom 1,102. Uvedené zvýšenie sa týka hlavne bežných výdavkov v oblasti grantového systému MK SR, ktoré sú rozpočtované v sume 738 590 tis. Sk a oproti roku 2005 predstavujú nárast indexom 1,571.

Kapitálové výdavky sú v kapitole rozpočtované sumou 842 822 tis. Sk a v porovnaní s rokom 2005 sú zvýšené indexom 2,044, čo je však ovplyvnené rozpočtovaním výdavkov na dokončenie novostavby SND.

Navrhnutým rozpočtom kapitoly MK SR sú akceptované prijaté zámery a postupy schválené vládou.

Pri ochrane kultúrneho dedičstva na území SR by bolo potrebné vo väčšej miere sa uchádzať o prostriedky EÚ a to realizáciu projektov cez Program Iniciatívy Spoločenstva INTERREG III B CADSES Opatrenie 3.1 Ochrana a rozvoj kultúrneho dedičstva s možnosťou spolufinancovania slovenských projektových partnerov zo štátneho rozpočtu prostredníctvom MŽP SR.

Ministerstvo hospodárstva SR

Návrh rozpočtu výdavkov kapitoly je najvyšší za obdobie existencie rezortu. Výdavky kapitoly v celkovej sume 9 506 752 tis. Sk zahrňujú významné investície do automobilového priemyslu v regióne Žilina (KIA a HYUNDAI) vo výške 3 653 300 tis. Sk a na realizáciu významnej investície Getrag Ford Transmission GmbH (výstavba závodu na výrobu motocyklových a automobilových prevodoviek Powershift v lokalite Kechnec) vo výške 830 880 tis. Sk.

Z prostriedkov rozpočtovaných vo výške 3 653 300 tis. Sk na výstavbu kapacít na výrobu automobilov v regióne Žilina sú finančné prostriedky vo výške 2 222 000 tis. Sk určené na štátnu regionálnu pomoc a na inú podporu štátu a ďalšie vyvolané náklady. Prostriedky vo výške 827 000 tis. Sk sú rozpočtované na odkúpenie 100 %-ných obchodných podielov spoločností Govinvest I a Govinvest II spoločnosťami KIA Motors Slovakia, s.r.o. a Mobis Slovakia, s.r.o. Zostávajúce prostriedky rozpočtované na rok 2006 vo výške

604 300 tis. Sk predstavujú prostriedky, ktoré súvisia so zvýšenými nákladmi štátu oproti pôvodnému projektu (500 000 tis. Sk) a prostriedky, ktoré neboli zabezpečené v rozpočte kapitoly MH SR v roku 2005 (104 300 tis. Sk).

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Vstupom SR do EÚ došlo k významným zmenám v oblasti financovania pôdohospodárstva. V návrhu rozpočtu na rok 2006 sa podobne ako v roku 2005 prijatím zásad Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ presunul hlavný zdroj podpory pôdohospodárstva zo štátneho rozpočtu na zdroje z EÚ. Na celkových výdavkoch rezortu rozpočtovaných vo výške 21 341 615 tis. Sk sa prostriedky EÚ podieľajú sumou 12 433 616 tis. Sk, čo predstavuje 58 %. Výdavky štátneho rozpočtu sú síce oproti schválenému rozpočtu na rok 2005 nižšie o 364 157 tis. Sk, ale výdavky prostriedkov EÚ sa oproti roku 2005 navrhujú vyššie o 1 071 696 tis. Sk.

Vzhľadom na zásady spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ smerujú finančné prostriedky do štyroch oblastí - trhovo orientované výdavky, priame platby, plán rozvoja vidieka a sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka.

Objem finančných prostriedkov na trhovo-orientované výdavky, ktoré podporujú vývoz poľnohospodárskych produktov mimo teritória EÚ, sa navrhuje v sume 1 135 000 tis. Sk, ktorá je krytá zdrojmi EÚ. Tieto výdavky je nutné predfinancovať z prostriedkov štátneho rozpočtu a na tento účel bude vyčlenených 184 760 tis. Sk.

Hlavnou prioritou rezortu bolo dorovnanie priamych platieb poľnohospodárom do úrovne 65 % priemeru EÚ 15. Pôvodná úroveň 42 % bola upravená na 54 % priemeru EÚ 15, čo predstavuje 7 562 000 tis. Sk vrátane 15 % presunu prostriedkov z plánu rozvoja vidieka. V tejto sume sú zahrnuté prostriedky EÚ vo výške 3 904 000 tis. Sk, čo je na úrovni 30 % priemeru EÚ (ide o pohľadávku SR voči EÚ na priame platby za rok 2004), pričom nároky SR sú na úrovni 35 %. Dodatočné medziročné zvýšenie bude vo výške 997 278 tis. Sk hotovostne pokrývať štátny rozpočet a zároveň si bude túto sumu nárokovať ako pohľadávku voči EÚ. Národný doplatok k priamym platbám je navrhnutý vo výške 1 767 114 tis. Sk.

Na plán rozvoja vidieka (prevažne na kompenzáciu zvýšených nákladov v znevýhodnených oblastiach) sú rozpočtované prostriedky EÚ vo výške 4 667 350 tis. Sk a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu vo výške 1 410 663 tis. Sk (bez presunu 15 % na priame platby).

Na sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (na podporu rozvojových aktivít) sú rozpočtované prostriedky EÚ vo výške 2 027 083 tis. Sk a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu vo výške 799 928 tis. Sk.

S návrhom rozpočtu ministerstva sú spojené určité riziká, ktoré vyplývajú z nezabezpečenia finančného krytia niektorých nárokov na štátny rozpočet. Ministerstvo uplatnilo pri návrhu rozpočtu niektoré priority, ktoré boli uspokojené len čiastočne, resp. neboli pokryté v rámci limitu výdavkov roku 2006. Priorita týkajúca sa zabezpečenia predfinancovania pôžičky v rokoch 2006 a 2007 zo Svetovej banky na technickú pomoc pre budovanie kapacít na prístup k programu LEADER+, ktorý bude slúžiť na prípravu Slovenskej republiky na čerpanie prostriedkov z nového fondu na rozvoj vidieka EAFRD v období rokov 2007 - 2013. V roku 2006 sa predpokladá čerpanie v objeme 34 200 tis. Sk,

ktoré nie sú v rozpočte zabezpečené. V limite kapitoly nie sú tiež rozpočtované výdavky vo výške 150 000 tis. Sk na prioritu súvisiacu s úhradou škôd vzniknutých plnením veterinárnych opatrení, na ktorú vzniká nárok podľa zákona o veterinárnej starostlivosti a výdavky vo výške 345 000 tis. Sk na prioritu týkajúcu sa postupnej náhrady minerálnych olejov biozložkami.

Čerpanie prostriedkov EÚ a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu bude závisieť od aktívneho pôsobenia Pôdohospodárskej platobnej agentúry, od kvality predkladaných projektov, od ich realizácie, ako aj od kapacity spolufinancovania z verejných a súkromných zdrojov. Vplyv na úsporu rozpočtových výdavkov vidí NKÚ SR aj v prehodnotení ďalšej existencie niektorých príspevkových organizácií, ktorých má rezort pôdohospodárstva 26.

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Bytová výstavba

Na podporu rozvoja bývania sa na rok 2006 navrhujú verejné výdavky vo výške 8,1 mld. Sk, z toho je 6,6 mld. Sk z rozpočtu MVRZ SR a 1,5 mld. Sk z príjmov ŠFRB. Transfer do ŠFRB predstavuje 2,8 mld. Sk. V ďalších rokoch má tento transfer klesať a v budúcnosti by mal fond poskytovať nové úvery najmä zo splatených úverov a úrokov. Na výstavbu a obnovu bytového fondu je vyčlenených 2,8 mld. Sk, na štátnu prémii k stavebnému sporeniu 1,0 mld. Sk a na bonifikáciu hypotekárnych úverov 650 mil. Sk.

V porovnaní s rokom 2005, keď sa z kapitoly MVRZ SR rozpočtovali na rozvoj bývania prostriedky v objeme 7,0 mld. Sk, ide o klesajúci trend, ktorý má pokračovať aj v ďalších rokoch.

Regionálny rozvoj

Na regionálny rozvoj je v roku 2006 určených 2,4 mld. Sk, čo je oproti rozpočtovaným výdavkom v roku 2005 vo výške 3,6 mld. Sk menej o 1,2 mld. Sk. V štruktúrnom členení pripadá 2,3 mld. Sk z kapitoly MVRZ SR a 157 mil. Sk z PHARE.

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR

Z celkových výdavkov rozpočtu ministerstva navrhnutých vo výške 27 292 099 tis. Sk patria k najvýznamnejším položkám výdavky na cestnú infraštruktúru, ktoré sú rozpočtované v sume 14 458 558 tis. Sk a železničnú dopravu v sume 10 719 897 tis. Sk. Oproti návrhu rozpočtu na rok 2005 je návrh rozpočtu výdavkov na cestnú infraštruktúru nižší o 119 030 tis. Sk a na železničnú dopravu vyšší o 76 971 tis. Sk.

Na financovanie výkonov vo verejnom záujme je rozpočtovaných 8 100 000 tis. Sk, z toho 4 500 000 tis. Sk pre Železničnú spoločnosť a.s. na osobnú dopravu a 3 600 000 tis. Sk pre Železnice SR na železničnú dopravnú cestu.

V súvislosti s konštrukciou cien za používanie železničnej infraštruktúry a príslušnými smernicami EÚ týkajúcimi sa železničnej dopravy uplatňuje ministerstvo požiadavku výraznejšej účasti štátneho rozpočtu na financovaní prevádzkových nákladov železničnej dopravnej cesty a to minimálne do výšky odpisov v Železniciach SR za používanie železničnej dopravnej cesty, čo by vyžadovalo na rok 2006 ešte sumu 1 460 200 tis. Sk.

Rizikovým môže byť splácanie úverov so štátnou zárukou v Železničiach SR, ktoré v roku 2006 predstavuje sumu 2 245 200 tis. Sk a bude si vyžadovať zabezpečenie zdrojov finančných splátok.

Financovanie výstavby cestnej infraštruktúry bude v oblasti výstavby diaľnic a rýchlostných ciest zabezpečené zo zdrojov rozpočtovej kapitoly ministerstva, zo zdrojov EÚ a z prostriedkov Národnej diaľničnej spoločnosti a.s. V roku 2006 by zdroje z rozpočtu kapitoly ministerstva mali predstavovať 6 100 000 tis. Sk, zdroje z prostriedkov EÚ 3 700 000 tis. Sk a zdroje a úvery Diaľničnej spoločnosti, a.s. 5 000 000 tis. Sk, čo spolu predstavuje 14 800 000 tis. Sk.

Požiadavka na financovanie okamžitých opráv ciest podľa cestnej databanky v dĺžke 905 km bola kvantifikovaná v objeme navýšenia bežných výdavkov o 400 000 tis. Sk. V návrhu rozpočtu je akceptované navýšenie o 260 000 tis. Sk pre Slovenskú správu ciest (cesty I. tr. a diaľničné privádzače) a 12 000 tis. Sk pre Národnú diaľničnú spoločnosť, a.s. (oprava a údržba diaľnic).

Dosiahnutie výraznejšieho rozvoja v oblasti informatizácie spoločnosti, ktorej úlohou je zaviesť väčšiu transparentnosť do výkonu verejnej správy, zlepšiť jej otvorenosť voči občanom, zlepšiť služby verejnej správy pre občanov a podnikateľskú sféru a v neposlednej miere racionalizovať administráciu a výkony verejnej správy, si bude vyžadovať zvýšené nároky na štátny rozpočet. V tejto súvislosti vzniká tiež potreba financovania úhrady za predĺženie platnosti multilicenčnej zmluvy s Microsoft Enterprise na roky 2006 až 2008 umožňujúcej pokračovanie inovatívneho riešenia informačných systémov ministerstiev a orgánov štátnej a verejnej správy.

Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Výdavky kapitoly sú v návrhu štátneho rozpočtu na rok 2006 určené sumou 1 074 407 tis. Sk, z toho bežné výdavky v sume 999 559 tis. Sk a kapitálové výdavky v sume 74 848 tis. Sk.

Výdavková časť rozpočtu kapitoly nezohľadňuje spoločenské požiadavky kladené na úrad. Pre niekoľkoročné nedostatočné financovanie kapitoly došlo k útlmu úloh, najmä v oblasti geodézie, ktoré úradu vyplývajú zo zákonov. Pri stanovení obligatórných výdavkov kapitoly neboli v návrhu štátneho rozpočtu na rok 2006 zohľadnené výdavky, ktoré rezultujú z predchádzajúcich rozhodnutí vlády, najmä z titulu delimitácie činností katastra zo všeobecnej štátnej správy na úrad.

Priority boli stanovené tak, aby sa čiastočne tieto povinnosti plnili, predovšetkým ciele a priority vlády. Návrh priorít neobsahuje požiadavku Úradu vlády SR, ktorý po vykonaní kontroly na správach katastra požaduje na týchto subjektoch vybudovať útvary vnútornej kontroly. V kapitole by to znamenalo posilniť každú správu katastra minimálne o 1 zamestnanca, t.j. spolu o 72 zamestnancov.

Správa štátnych hmotných rezerv SR

Návrh rozpočtu na rok 2006 vo výdavkovej časti nepokrýva potreby navrhované Správou štátnych hmotných rezerv SR za oblasť núdzových zásob ropy a ropných výrobkov. Celkový deficit rozpočtových prostriedkov pre rok 2006 predstavuje sumu 1 105 745 tis. Sk

(prudký nárast svetových cien ropy), z toho v kapitálových výdavkoch v sume 917 000 tis. Sk a v bežných výdavkoch 188 745 tis. Sk. Vykrytie deficitu bude zabezpečené z bežného účtu obmien, zámien a pôžičiek štátnych hmotných rezerv z rokov 2004 - 2006.

Zabezpečenie energetickej stability a bezpečnosti je vzhľadom na súčasnú energetickú situáciu vo svete jednou z priorít EÚ a Medzinárodnej energetickej agentúry. Preto je budovanie a udržiavanie núdzových zásob v súčasnosti prioritou SŠHR SR. Zásadná úloha v systéme tvorby ŠHR je orientácia na spracovanie materiálno-technického zabezpečenia skladovania a ochraňovania núdzových zásob ropy a ropných produktov ako prioritnej činnosti SŠHR SR.

Pre rok 2006 je v zmysle schváleného harmonogramu potrebné dosiahnuť zásoby ropy a ropných výrobkov na úrovni 73 dní spotreby ropných produktov v Slovenskej republike, čo predstavuje nárast oproti roku 2005 o 9 dní spotreby. Pre dosiahnutie tohto cieľa je pri predpokladaných cenách ropy potreba finančných prostriedkov vo výške 917 000 tis. Sk, ktoré budú čerpané z bežného účtu obmien a zámien hmotných rezerv. V prípade, že nebude schválená novela zákona o ŠHR bude celé plánované čerpanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre roky 2006-2008 nereálne.

Slovenská akadémia vied

Na rok 2006 - 2008 sú zámery a ciele výskumu v SAV formulované do jedného programu - 087 Výskum a vývoj v prírodných, technických, lekárskejších a spoločenských vedách a ich zabezpečenie. Rozpočet výdavkov na rok 2006 v sume 1 500 945 tis. Sk je v plnej výške rozpočtovaný v rámci uvedeného programu, z toho na bežné výdavky 1 371 730 tis. Sk, na kapitálové výdavky 129 215 tis. Sk. V porovnaní s rokom 2005 je to u výdavkov celkom nárast o 19 268 tis. Sk, t.j. o 1,3 %, z toho u bežných výdavkov nárast o 16 459 tis. Sk a u kapitálových výdavkov nárast o 2 809 tis. Sk.

Jedným z významných zdrojov financovania vedy a výskumu v kapitole SAV je aj zapojenie v 6. Rámcovom programe EÚ pre výskum a technický rozvoj (RP EÚ). Cielené zvyšovanie počtu kontraktovaných projektov v 6. RP EÚ bude prispievať k zlepšovaniu finančnej situácie v SAV.

Z hľadiska návrhu rozpočtu výdavkov na rok 2006 sa ako riziková javí oblasť správy a ochrany majetku štátu, kde návrh rozpočtu v potrebnom rozsahu neumožňuje uskutočniť potrebnú rekonštrukciu, resp. údržbu niektorých budov.

5. Rozpočtové vzťahy Slovenskej republiky a Európskej únie

Jednou zo základných podmienok rozpočtových vzťahov SR a EÚ je rešpektovanie ustanovení medzinárodných zmlúv, dohovorov a právnych noriem SR a EÚ. Tieto zásadným spôsobom upravujú a ovplyvňujú pravidlá, podmienky i objem rozpočtovaných finančných prostriedkov v oblasti odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ a príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ.

Pri posudzovaní návrhu štátneho rozpočtu na rok 2006 a návrhu RVS na roky 2006 až 2008 pre oblasť rozpočtových vzťahov SR a EÚ je potrebné brať do úvahy nasledovné skutočnosti, ktoré zároveň znamenajú špecifiká oblasti rozpočtovania:

- predvstupová pomoc (PHARE, SAPARD, ISPA) nie je súčasťou príjmov ani výdavkov štátneho rozpočtu a vykazuje sa v bilancii Národného fondu,
- príjmy z finančného nástroja Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) a Nórskeho finančného nástroja taktiež netvorí súčasť príjmov ani výdavkov štátneho rozpočtu,
- pre predvstupovú pomoc PHARE a SAPARD bude rok 2006 posledným rokom čerpania finančných prostriedkov; financovanie Prechodného fondu bude pokračovať podľa pravidiel n+2,
- odhady odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ a príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ na roky 2007 a 2008 sú len indikatívne, nakoľko vyjednávania o finančných perspektívach nového programovacieho obdobia EÚ nie sú ukončené. Odhady na rok 2006 vychádzajú z objemov doterajšieho čerpania prostriedkov EÚ a odhadu čerpania v roku 2005. Toto čerpanie však nie je ustálené, štandardné, preto aj odhady z nich vykonané nie sú veľmi exaktné,
- pri jednotlivých prepočtoch odvodov a príspevkov SR do všeobecného rozpočtu EÚ a príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ bol v návrhu štátneho rozpočtu použitý výmenný kurz 38 SKK/EUR; pohyb kurzu slovenskej koruny bude mať vplyv na sumu odvodov a príspevkov aj na príjmy s EÚ,
- priame platby poľnohospodárom budú poskytované na úrovni 35/40/50 % priemeru EÚ 15 v rokoch 2006, 2007 a 2008 s oneskorením ich vyplácania. V roku 2006 sa zo všeobecného rozpočtu EÚ poskytnú priame platby na úrovni 30 % priemeru EÚ, pričom nároky SR v roku 2005 sú na úrovni 35 %. Vzhľadom na uvedené budú priame platby v roku 2006 čiastočne vyplatené z výdavkov štátneho rozpočtu z kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva SR (doplatených 5 %), pričom v rozpočte vznikne časový nesúlad medzi príjmami a výdavkami,
- v prípade Iniciatívnych programov Spoločenstva INTERREG IIIB CADSES a INTERREG IIIC platia osobitné pravidlá vyplácania finančných prostriedkov, ktoré nie sú rozpočtované ani na strane príjmov ani na strane výdavkov. Finančnú zodpovednosť nesú platobné orgány pre programy (pre INTERREG IIIB CADSES - talianske ministerstvo infraštruktúry a dopravy; pre INTERREG IIIC - Odbor financií a rozpočtu Magistrátu hlavného mesta Viedne),
- v rokoch 2007 a 2008 dôjde k prelínaniu finančných vzťahov SR a EÚ skráteného programovacieho obdobia 2004 - 2006 a nového programovacieho obdobia 2007 - 2013.

Prehľad finančných údajov návrhu štátneho rozpočtu na roky 2006 - 2008 pre rozpočtovanú oblasť finančných vzťahov SR a EÚ:

	(v tis. Sk)		
Príjmy a výdavky ŠR SR vo vzťahu k EÚ	2006	2007	2008
A. Príjmy z EÚ v rámci skráteného programového obdobia 2004 - 2006 z toho:	38 042 351	23 896 793	15 225 729
A1. Príjmy SR z EÚ zaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu spolu	27 880 280	21 521 825	14 023 565
Záručná sekcia EAGGF	10 406 533	4 901 278	5 570 800
Štrukturálne operácie - štrukturálne fondy a Kohézny fond	16 991 508	16 620 547	8 452 765
Špeciálna kompenzačná platba	482 239	0	0
A2. Príjmy z EÚ nezaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu spolu	10 162 071	2 374 968	1 202 164
Štrukturálne fondy (INTERREG IIIB a IIIC)	75 300	66 865	48 861
Predvstupová pomoc	5 155 627	1 549 809	648 378
Vnútorne politiky EÚ	4 443 984	222 114	22 705
Finančný nástroj EHP a Nórsky finančný nástroj	487 160	536 180	482 220

Príjmy a výdavky ŠR SR vo vzťahu k EÚ	2006	2007	2008
B. Príjmy z EÚ celkom v rámci programového obdobia 2007 – 2013	0	27 023 970	38 295 584
C. Medziročný nárast pohľadávok (na priame platby, predvstup. fondy, štrukt. fondy a Kohézny fond)	6 304 275	- 3 462 668	3 135 959
D. Odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ	16 099 627	17 418 836	17 265 254
Odvody SR do všeobecného rozpočtu EÚ	15 985 000	17 266 000	16 960 000
Príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ	114 627	152 836	305 254
Čistá finančná pozícia SR [(A+B+C) – D]	28 246 999	30 039 259	39 392 018

Zdroj: MF SR

Čistá finančná pozícia SR je bilanciou príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ a odvodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ. Z tabuľkového prehľadu vyplýva priaznivá situácia a pozitívny dopad na štátny rozpočet SR. Ide však o optimálny model rozpočtových vzťahov SR a EÚ, ktorý bude v skutočnosti podliehať viacerým vplyvom.

V zásade platí, že odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ predstavujú medzinárodný záväzok SR a je povinnosťou ich naplniť bez ohľadu na objem získaných príjmov z EÚ. Avšak naplnenie príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ bude závisieť od schopnosti SR čerpať prostriedky z povstupových fondov v súlade so stanovenými predpismi a pravidlami EÚ. Znamená to nielen dostatok kvalitných projektov, funkčný riadiaci a kontrolný systém, atď., ale aj vyhnutie sa okolnostiam, za ktorých Európska komisia automaticky môže krátiť časť záväzku Spoločenstva alebo vykonávať finančné korekcie.

Riziká súvisiace s plnením príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ:

- nízke čerpanie štrukturálnych fondov - k 30.09.2005 bolo čerpanie na úrovni necelých 20 % zo záväzku roka 2004. Situácia stavu čerpania v rámci jednotlivých programov je rôzna, od veľmi dobrej až po nepriaznivú. Pri tej nepriaznivej SR čelí riziku uplatnenia pravidla n+2, t.j. automatickému kráteniu časti záväzku Spoločenstva Európskou komisiou, ktoré môže nastať za určitých podmienok, ustanovených v nariadeniach EÚ. Urýchľovanie procesu implementácie projektov a snaha o rýchle dočerpanie zálohy, poskytnutej v rámci štrukturálnych fondov v roku 2004, však prináša ďalšie riziko, tentoraz súvisiace so zachovaním náležitej kvality procesu,
- predlžovanie doby realizácie viacerých projektov ISPA, ktoré prešli do Kohézneho fondu,
- pomalý proces schvaľovania nových projektov Kohézneho fondu,
- žiadosti o úpravy finančných plánov (realokácie) piatich programových dokumentov.

Zmeny finančných plánov majú dopad na napĺňanie strategických cieľov Národného rozvojového plánu. Na presun finančných prostriedkov medzi prioritami, ako aj na zmenu finančných prostriedkov na programový dokument je potrebný súhlas Európskej komisie, nakoľko mení jej pôvodné rozhodnutie. Nie je však isté, že Európska komisia navrhované zmeny schváli.

NKÚ SR v rámci svojej kontrolnej činnosti v pozícii certifikačného orgánu pre program SAPARD a záručnú sekciu EAGGF a orgánu vydávajúceho vyhlásenie o ukončení pomoci zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu identifikoval viaceré rizikové faktory. Medzi najhlavnejšie patrili: zložitnosť predpisov upravujúcich oblasť implementácie fondov EÚ, nedostatok kvalifikovaného personálu, fluktuácia zamestnancov, oneskorené zavádzanie, nedostatočné fungovanie a možnosť využívania ITMS, čo má vplyv na spomaľovanie procesu

implementácie a financovania projektov štrukturálnych fondov, rôzne problematické oblasti (napr. uplatňovanie záložného práva), významné oneskorovanie podpisovania zmlúv s konečnými prijímateľmi pomoci (najmä sektorový operačný program Priemysel a služby) atď.

NKÚ SR zistil v období od mája 2004 do septembra 2005 takmer 260 nedostatkov, ku ktorým bolo vydaných 260 odporúčaní. Nedostatky sa týkali všetkých preverovaných oblastí a cieľov. Ku každému zisteniu a odporúčaní uviedli kontrolované subjekty svoje stanovisko a prijali nápravné kroky, t.j. určili činnosti, zodpovedné osoby a termíny na odstránenie zistených nedostatkov.

6. K návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2006

Vládny návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2006 bol ako súčasť rozpočtu verejnej správy vládou predložený na rokovanie NR SR v zmysle § 14 ods. 5 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Základom pre vypracovanie paragrafového znenia návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2006 boli východiská rozpočtu verejnej správy na obdobie troch rokov, t.j. roky 2006, 2007 a 2008. Návrh zákona určuje základné rozpočtové rámce príjmovej a výdavkovej časti štátneho rozpočtu, vrátane prostriedkov vzťahujúcich sa k rozpočtu EÚ a schodku štátneho rozpočtu. Okrem toho je v ňom určený objem a limity dotácií štátneho rozpočtu do rozpočtov obcí a objem dotácií do rozpočtov vyšších územných celkov, ako aj objem rezerv na krytie nevyhnutných a nepredvídaných výdavkov.

V návrhu sa splnomocňuje vláda, resp. minister financií na úpravu schválených záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu v objemovom vyjadrení 1 % celkových rozpočtovaných výdavkov a na vykonanie úprav systemizácie v priebehu roka 2006. V súlade so zákonom č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa určuje štátny príspevok poskytovaný poberateľovi hypotekárneho úveru z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Navrhovaným zákonom sa ďalej určuje objem záväzkov štátu na splátky istín štátneho dlhu, percento zvýšenia platových taríf štátnych zamestnancov, stupnica platových taríf poskytovaných podľa zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, percento zvýšenia funkčných platov príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Národného bezpečnostného úradu a colníkov v roku 2006.

V navrhovanom § 6 sa stanovuje termín odvedenia nevyčerpaných prostriedkov štátneho rozpočtu v roku 2005, na ktoré bola posledný krát, podľa zákona NR SR č. 303/1995 Z.z., povolená ministrom financií výnimka z časového použitia do príjmov štátneho rozpočtu.

V prílohe č. 4 sa navrhujú výdavky štátneho rozpočtu na realizáciu programov na rok 2006. NKÚ SR konštatuje, že v predmetnej prílohe sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom nepodarilo výraznejšie zvýšiť úroveň formulovania zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov v jednotlivých kapitolách, čo je aj poznatok MF SR. Podľa záverov vyjadrených

v predkladacej správe k verejnému rozpočtu väčšina správcov kapitol nedokáže alebo nechce jednoznačne a verejne definovať svoje ciele, ktoré by bolo možné konkrétne hodnotiť a aj medzinárodne porovnávať.

NKÚ SR v tejto súvislosti znovu pripomína, že takto formulované zámery uvedené v prílohe č. 4 neumožňujú dôsledne hodnotiť hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť realizácie programov, t.j. použitia rozpočtových prostriedkov. V záujme posilnenia úlohy programového rozpočtovania a predovšetkým zefektívňovania verejných výdavkov NKÚ SR odporúča, aby MF SR posilnilo svoj vplyv na skvalitnenie formulovania programových štruktúr, cieľov a merateľných ukazovateľov v štádiu tvorby návrhu zákona o štátnom rozpočte na ďalšie roky.

Z á v e r

NKÚ SR v predkladanom stanovisku k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2006:

- vyjadruje sa k vývoju makroekonomického prostredia, k východiskovému rámcu rozpočtu verejnej správy, k verejnému dlhu a k rozpočtovaniu príjmov a výdavkov subjektov verejnej správy,
- identifikuje riziká a rezervy rozpočtovania a plnenia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu, ako aj rizikové faktory rozpočtových vzťahov SR a EÚ,
- vyjadruje sa k návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2006.

NKÚ SR konštatuje, že:

- makroekonomické predpoklady pre tvorbu štátneho rozpočtu na rok 2006, ktoré vychádzajú z aktualizovaných odhadov reálneho rastu ekonomiky v roku 2005, sú realistické. V dôsledku rastu regulovaných cien koncom roka 2005 možno v roku 2006 očakávať zhoršenie vývoja priemernej miery inflácie, ktorý by však mal byť tlmený menovou politikou NBS;

- v dôsledku prísnych rozpočtových obmedzení a štrukturálnych reforiem, ako aj plnenia jednej z podmienok Paktu stability a rastu EÚ, dôjde v roku 2006 bez vplyvu II. piliera dôchodkového systému k medziročnému zníženiu deficitu verejných financií o 0,5 p. b. na úroveň 2,9 % z HDP, avšak vrátane vplyvu dôchodkovej reformy by tento deficit vzrástol o 0,4 p. b. na úroveň 4,2 % z HDP. Aj z týchto dôvodov pre vývoj deficitu verejných financií v roku 2006 budú dôležité hospodárske výsledky subjektov verejnej správy;

- návrh rozpočtu vytvára predpoklady pre plnenie Maastrichtských kritérií pre oblasť deficitu verejných financií, verejného dlhu, miery inflácie a dlhodobých úrokových mier v roku 2007, v ktorom sa bude hodnotiť ich plnenie. Pre naplnenie cieľa zavedenia eura v SR od 01.01.2009 bude v roku 2006 dôležité zabezpečenie plnenia cieľov Paktu stability a rastu EÚ, Lisabonskej stratégie, udržanie atraktívneho daňového systému, pokračovanie v štrukturálnych reformách a znižovanie zásahov štátu do ekonomiky;

- na základe tendencií prejavujúcich sa vo vývoji zadlženia SR a výsledkov medzinárodného porovnania výška súčasného verejného dlhu v relácii k ekonomickému rastu je akceptovateľná. V záujme dlhodobej udržateľnosti úrovne zadlženia, s ohľadom na možné riziká budúceho ekonomického vývoja, pri priaznivom hospodárení štátneho rozpočtu je žiadúce splácať istiny štátneho dlhu;

- na základe doterajšieho vývoja plnenia daňových príjmov, aj na základe celkového očakávaného rastu ekonomiky a rastu nominálnych miezd, je možné očakávať mierne vyšší rast daňových príjmov než ako sa rozpočtujú na rok 2006;

- rizikovou oblasťou v rozpočtovaní výdavkov je pokrytie potrieb a cieľov niektorých rozpočtových kapitol;

- rozpočtovanie výdavkov prostredníctvom programov je naďalej formálne a nespĺňa cieľ ani účel programového rozpočtovania a nevytvára dostatočné kritériá pre posudzovanie výsledného efektu vynakladania rozpočtových prostriedkov;

- správne zostavenie rozpočtu v súlade s platnými predpismi a pravidlami, ale najmä jeho plnenie, bude mať strategický význam pri posudzovaní finančného efektu členstva SR v EÚ a v globálnom meradle aj na životnú úroveň obyvateľov SR.

Bratislava november 2005